

Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

Máster Universitario en Necesidades específicas de apoio educativo

Materias			
Curso 1			
Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P02M081V02101	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Discapacidade Intelectual	1c	3
P02M081V02102	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Discapacidade Motriz	1c	3
P02M081V02103	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Discapacidade Sensorial	1c	3
P02M081V02104	Resposta Organizativa do Centro Educativo e Servizos de Apoio	1c	3
P02M081V02105	O Deporte como Medio Integrador	1c	3
P02M081V02107	Desenvolvemento Psicomotor e Discapacidade	2c	3
P02M081V02109	Sistemas de avaliación e intervención en educación física para o alumnado con NEAE	1c	3
P02M081V02201	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos Derivadas do Contexto Socio-Cultural	1c	3
P02M081V02202	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Dificultades Específicas de Aprendizaxe	2c	3
P02M081V02203	Metodoloxías para a Inclusión Escolar	2c	3
P02M081V02204	As TIC Aplicadas á Educación Inclusiva	2c	3
P02M081V02208	Traballo de Fin de Máster	2c	10
P02M081V02211	Altas capacidades: Desenvolvemento do talento na aula	2c	3
P02M081V02212	Iniciación deportiva para o alumnado con NEAE	2c	3

P02M081V02213	Prácticum I	1c	9
P02M081V02214	Prácticum II	2c	11

DATOS IDENTIFICATIVOS**Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Discapacidade Intelectual**

Materia	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Discapacidade Intelectual			
Código	P02M081V02101			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades específicas de apoio educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	García Señorán, María del Mar			
Profesorado	Deaño Deaño, Manuel García Señorán, María del Mar Ojea Rúa, Manuel			
Correo-e	msenoran@uvigo.es			
Web	http://masterapoioeducativo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	A materia Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Discapacidade Intelectual forma parte do módulo Aspectos Psicopedagóxicos en Necesidades Educativas. Céntrase no desenvolvemento das persoas con discapacidade intelectual, trastornos do espectro autista e por déficit de atención/hiperactividad; a avaliación e implicación dos procesos cognitivos e as súas necesidades de apoio educativo e, nos sistemas de intervención que promoven a competencia persoal e a aprendizaxe significativa en estudantes con estes trastornos do neurodesarrollo.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados co seu área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de un modo que terá que ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
B1	Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos e a resposta organizativa de centro e servizos de apoio en contornas con poboacións con dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento, así como no deporte de base e na actividade física para poboacións especiais.
B2	Sintetizar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención, resposta organizativa de centro e os servizos de apoio e integralos nos contextos de aprendizaxe do estudante, o deporte de base, así como da actividade física para poboacións especiais, a saúde e a calidade de vida, sen discriminación de xénero, de clase, nin de etnia.
B3	Diseñar sistemas de asesoramento e de intervención educativa tendo en conta a resposta organizativa do centro, as metodoloxías e as TIC para a inclusión escolar, así como o deporte adaptado, a actividade física para persoas con distintas discapacidades, o exercicio físico, a saúde e a calidade de vida.
B4	Xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento, as destrezas adquiridas, axustando as habilidades pertinentes que as conforman. Todo iso con criterios de non discriminación de xénero e respecto dos valores democráticos.
C1	Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase, e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo), delimitando ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
C2	Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
C3	Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse cas súas necesidades educativas especiais.

- C4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
- C6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.
- D4 Propoñer iniciativas, xerar ideas novas e adaptarse a situacións diversas con flexibilidade.
- D5 Capacidade de organización, planificación e autoevaluación.
- D6 Traballar en grupo e desenvolver actitudes de participación e colaboración.
- D7 Comunicar con eficacia o coñecemento obtido, de forma oral e escrita, tanto a persoas non expertas como a outros especialistas, utilizando os recursos persoais e apoiándose nas tecnoloxías da información e da comunicación.
- D8 Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade.
- D9 Actuar con coherencia, responsabilidade e rigor, mantendo un compromiso ético.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer as distintas condicións experimentais da intervención sobre aprendizaxe escolar en discapacidade intelectual e/ou trastornos xeneralizados do desenvolvemento.	A2 A3	B2	C3	D4 D5 D8
Ser capaz de elaborar e deseñar programas de instrución e aplicalos conforme ás condicións experimentais establecidas e ás necesidades de apoio das persoas da aprendizaxe.	A2 A3	B1	C3 C4	D6 D8 D9
Sintetizar os principais resultados obtidos na aplicación de programas, valorando os resultados como achega ao coñecemento actual	A2 A5	B4	C2 C3 C4 C6	D4 D6 D8 D9
Avaliar os resultados dos programas de intervención aplicados a persoas con discapacidade intelectual en termos do coñecemento actual do curso.	A2 A5	B4	C2 C3 C4 C6	D4 D8 D9
Ser capaz de aplicar e comunicar os seus resultados a situacións de dificultades de aprendizaxe	A2	B3 B4	C1	D5 D6 D7

Contidos

Tema	
Desenvolvemento, avaliación e intervención en persoas con discapacidade intelectual	Explicacións da discapacidade intelectual desde as concepcións de dominio xeral ou dominio específico Avaliación da discapacidade intelectual Intervención Educativa na discapacidade intelectual: PREP-L e PREP-M
Desenvolvemento, avaliación e intervención en persoas con trastorno por déficit de atención/hiperactividade	O proceso atencional. Factores determinantes. Deficits da atención. O trastorno con déficit de atención con hiperactividade (TDAH). Dificultades persoais e escolares Avaliación e instrumentos para o diagnóstico do TDAH Intervención para a mellora do proceso atencional. Análise de programas.
Desenvolvemento, avaliación e intervención en persoas con trastorno do espectro autista.	Explicacións do autismo: hipótese da Teoría da Coherencia Central Cognitiva. A teoría da percepción Instrumentos diagnósticos específicos en persoas con TEA de nivel 1-2-3: ADI-R; GARS, CAST, ASAS, IDEA Intervención Educativa: Desenvolvemento cognitivo-emocional. Programa de integración Gestaltico Programa de Desenvolvemento da Comprensión Social Programa de desenvolvemento perceptivo- cognitivo: RELATEA

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	3	0	3
Seminario	5	0	5
Titoría en grupo	7	0	7
Traballos de aula	7	0	7
Traballo	0	53	53

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos principais contidos teóricos da materia con axuda de medios audiovisuais
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e a análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado para asesoramiento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Apoio e asesoramento para a organización de actividades de debate enfocadas ao traballo sobre temáticas específicas que permitan profundar nos contidos da materia.
Traballos de aula	Orientación sobre contidos e actividades expostas sobre a materia e resolución de dúbidas sobre contidos teóricos ou actividades prácticas.
Titoría en grupo	Asesoramiento para o desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Probas	Descrición
Traballo	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación dos traballos prácticos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminario	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20	A3 A5	B2	C1 C3 C6	D6
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40	A2 A3 A5	B3 B4	C2 C3 C4	D4 D5 D8 D9
Traballo	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40	A3 A5	B2	C3 C4	D5 D6 D7 D9

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos, do 80% estando admitido faltar ao 20 % da presencialidade.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do primeiro cuadrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Álvarez, L., González-Castro, P., Soler, E., González-Pienda, J.A. y Núñez, J.C. (Coord.), **Aprender a atender (un enfoque aplicado)**, CEPE, 2004
- Bal, E.; Harden, E., y Lamb, D., **Emotion recognition in children with autism spectrum disorders: relations to eye and autonomic state**, 2010
- Bassedas, E. (2010), **Alumnado con discapacidade intelectual y retraso del desarrollo**, Graó, 2010
- Das, J.P., Deaño, M., García-Señorán, M.M. y Tellado, F., **C.A.S. un instrumento para la mejora cognitiva de atención a la diversidad.**, 2000
- Deaño, M., **Intervención psicopedagógica en la deficiencia mental.**, GERSAM, 2001
- Deaño, M., **D.N.:CAS (Das-Naglieri: Sistema de Evaluación Cognitiva). Adaptación española**, GERSAM, 2005
- Ojea, M., **Autismo, Asperger. Programa de Integración Gestálti**, Aljibe, 2009

Ojea, M., **Emociones en niños y niñas autistas. Programa de Desarrollo de la Comprensión Social**, Promolibro, 2010

Tejedor-Tejedor, F.J., González-González, S.G. y García-Señorán, M.M., **Estrategias atencionales y rendimiento académico en estudiantes de secundaria**, 2008

Verdugo, M. A., **Discapacidad Intelectual: definición, clasificación y sistemas de apoyo**, 11ª, Alianza Editorial, 2011

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.

- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás tutorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes

- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Discapacidade Motriz**

Materia	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Discapacidade Motriz			
Código	P02M081V02102			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades específicas de apoio educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dpto. Externo Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	González González, Salvador Guillermo			
Profesorado	Asensio Cubero, María Esther Carrera Conde, Iria González González, Salvador Guillermo Rebollo Vázquez, Ana			
Correo-e	salva@uvigo.es			
Web	http://masterapoioeducativo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Nesta materia realízase unha abordaxe detallada dalgunhas das principais discapacidades motrices, así como dos diversos procedementos e estratexias para a avaliación, diagnóstico e intervención.			

Competencias

Código				
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados co seu área de estudo.			
B1	Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos e a resposta organizativa de centro e servizos de apoio en contornas con poboacións con dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento, así como no deporte de base e na actividade física para poboacións especiais.			
B2	Sintetizar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención, resposta organizativa de centro e os servizos de apoio e integrais nos contextos de aprendizaxe do estudante, o deporte de base, así como da actividade física para poboacións especiais, a saúde e a calidade de vida, sen discriminación de xénero, de clase, nin de etnia.			
B4	Xeneralizar a distintas contextos e situacións o coñecemento, as destrezas adquiridas, axustando as habilidades pertinentes que as conforman. Todo iso con criterios de non discriminación de xénero e respecto dos valores democráticos.			
C1	Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase, e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo), delimitando ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.			
C3	Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse cas súas necesidades educativas especiais.			
C4	Xerar destrezas para aprender a diseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.			
D4	Propoñer iniciativas, xerar ideas novas e adaptarse a situacións diversas con flexibilidade.			
D7	Comunicar con eficacia o coñecemento obtido, de forma oral e escrita, tanto a persoas non expertas como a outros especialistas, utilizando os recursos persoais e apoiándose nas tecnoloxías da información e da comunicación.			
D8	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade.			

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

1. Comprender a natureza cognitiva e neurológica dos procesos implicados nas necesidades específicas de apoio educativo das persoas con discapacidade motriz, así como os procedementos para a súa avaliación e para a intervención.	A2	B2 B4	C3	D4 D7 D8
2. Utilizar procedementos e instrumentos de detección e avaliación das necesidades de apoio educativo, neuropsicomotriz e socio-familiar en alumnado e persoas con discapacidade motriz.	A2	B1 B4	C1	D4
3. Deseñar e/ou aplicar intervencións encamiñadas a mellóraa das necesidades das persoas con discapacidade motriz e, no seu caso, avaliar o impacto desas intervencións na persoa e o seu contexto.	A2	B1	C1 C4	D4

Contidos

Tema	
Implicacións dos procesos cognitivos e os seus correlatos neurolóxicos nas necesidades de apoio educativo de persoas con discapacidade motriz.	Factores cognitivos e neurofisiolóxicos condicionantes da discapacidade motriz. Modalidades, Etioloxía e datos sociodemográficos da discapacidade motriz.
Valoración e medición dos devanditos procesos e a súa correlación co logro académico neste tipo de estudantes.	Procedementos e instrumentos de avaliación do alumnado con discapacidade motriz.
Análise dos programas de intervención e sistemas de apoio ás NEE da discapacidade motriz.	Programas de intervención. Os plans de apoio.
Deseño da intervención en necesidades específicas de apoio educativo.	Intervencións educativas na discapacidade motriz. Intervencións significativas fronte ás intervencións de apoio.
Avaliación de resultados de intervención.	Decisións acerca da avaliación das intervencións.
Informe, discusión e comunicación dos resultados a profesionais e familia e conclusións obtidas sobre discapacidade motriz e formas de apoio educativo.	O contexto familiar como ámbito de apoio á avaliación e intervención en discapacidade motriz. O contexto familiar como destinatario de apoios á discapacidade motriz.
Patoloxías cerebrais adquiridas	Interpretación dos informes de avaliación e a súa utilidade. Intervención desde unha perspectiva multidisciplinar Discusión de casos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	3	0	3
Seminario	5	0	5
Traballos de aula	14	0	14
Traballo	0	53	53

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Orientación sobre contidos e actividades expostas sobre a materia e resolución de dúbidas sobre contidos teóricos ou actividades prácticas.
Seminario	Apoio e asesoramento para a organización de actividades de debate enfocadas ao traballo sobre temáticas específicas que permitan profundizar nos contidos da materia
Probas	Descrición
Traballo	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación dos traballos prácticos.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Seminario	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20	A2	B1 B2	C1 C3	D4 D7 D8
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40	A2	B1 B2	C1 C3	D7
Traballo	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40		B1 B4	C1 C4	D4 D7 D8

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos, do 80% estando admitido faltar ao 20 % da presencialidade.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado.

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do primeiro cuatrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Cardona, M., Gallardo, M. V. y Salvador, M. L., **Adaptemos la escuela. Orientaciones ante la discapacidad motórica.**, Aljibe, 2001

Centro de Recursos de Educación Especial de Navarra (CREENA: Equipo de Motóricos), **Necesidades Educativas Especiales: Alumnado con Discapacidad Motórica.**, Gobierno de Navarra, 2000

Centro Nacional de Recursos para la Educación Especial (CNREE), **Las Necesidades Educativas Especiales del niño con Deficiencia Motora.**, CNREE, 1990

Gallardo, M.V. & Salvador, M.L., **Discapacidad Motórica. Aspectos Psicoevolutivos y educativos.**, Aljibe, 1994

Latorre, A. y Bisetto, D., **Trastornos del desarrollo motor. Programas de intervención y casos prácticos.**, Pirámide, 2009

Levitt, S. (2000)., **Tratamiento de la Parálisis cerebral y del Retraso Motor**, Médica Panamericana, 2000

O.M.S., **Fomento del Desarrollo del Niño con Parálisis Cerebral. Guía para los que trabajan con niños Paralíticos Cerebrales.**, OMS, 1993

Xuntade Galicia. Consellería de Educación e Ordenación Universitaria, **Alumnado con Discapacidade Motora.**, 2006

Bibliografía Complementaria

Aguado, A.L., y Alcedo, M.A., **Las personas con discapacidad física**, Siglo XXI, 1995

Basil, C., Soro-Camats, E. y Rosell, C, **istemas de signos y ayudas técnicas para la comunicación aumentativa y la escritura**, Masson, 1998

Maiz, B. y Güereca, A., **Discapacidad y autoestima. Actividades para el desarrollo emocional de niños con discapacidad física.**, Trillas, 2006

Rosell, C., Soro-Camats, E. y Basil, **Alumnado con discapacidad motriz.**, Graó, 2010

Sánchez Montoya, R., **ordenador y Discapacidad. Guía práctica de apoyo a las personas con necesidades educativas especiales.**, CEPE, 2002

Sánchez, J. y Llorca, M., **tención educativa al alumnado con Parálisis Cerebral.**, Aljibe, 2004

Sanz Redín, C., **Aquí jugamos todos**, Pila Teleña, 2004

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.

- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes.

- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Discapacidade Sensorial**

Materia	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Discapacidade Sensorial			
Código	P02M081V02103			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades específicas de apoio educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dpto. Externo Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Rodríguez Rodríguez, Juan Luís			
Profesorado	Fernández Cons, M ^a de las Mercedes Gayo Álvarez, María Elena Rodríguez Rodríguez, Juan Luís			
Correo-e	juanluisrr@uvigo.es			
Web	http://masterapoioeducativo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia pretende dar a coñecer as características do desenvolvemento e aprendizaxe correspondente ás diversas etapas educativas do alumnado con discapacidade visual e auditiva, co obxecto de ser capaz de deseñar diferentes sistemas de avaliación e intervención en función das necesidades educativas que presenta este tipo de alumnado.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados co seu área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións [e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan] a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de un modo que terá que ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
B1	Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos e a resposta organizativa de centro e servizos de apoio en contornas con poboacións con dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento, así como no deporte de base e na actividade física para poboacións especiais.
B2	Sintetizar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención, resposta organizativa de centro e os servizos de apoio e integralos nos contextos de aprendizaxe do estudante, o deporte de base, así como da actividade física para poboacións especiais, a saúde e a calidade de vida, sen discriminación de xénero, de clase, nin de etnia.
B3	Diseñar sistemas de asesoramento e de intervención educativa tendo en conta a resposta organizativa do centro, as metodoloxías e as TIC para a inclusión escolar, así como o deporte adaptado, a actividade física para persoas con distintas discapacidades, o exercicio físico, a saúde e a calidade de vida.
B4	Xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento, as destrezas adquiridas, axustando as habilidades pertinentes que as conforman. Todo iso con criterios de non discriminación de xénero e respecto dos valores democráticos.
C1	Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase, e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo), delimitando ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
C2	Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
C3	Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse cas súas necesidades educativas especiais.

C4	Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
C5	Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
D4	Propoñer iniciativas, xerar ideas novas e adaptarse a situacións diversas con flexibilidade.
D6	Traballar en grupo e desenvolver actitudes de participación e colaboración.
D7	Comunicar con eficacia o coñecemento obtido, de forma oral e escrita, tanto a persoas non expertas como a outros especialistas, utilizando os recursos persoais e apoiándose nas tecnoloxías da información e da comunicación.
D8	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade.
D9	Actuar con coherencia, responsabilidade e rigor, mantendo un compromiso ético.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumno debe ser capaz de coñecer as características do exercicio físico *sistemizado, criterios para a súa clasificación, terminoloxía específica e representación gráfica do mesmo.				
Comprender a natureza cognitiva e neurolóxica dos procesos implicados na aprendizaxe nas persoas con discapacidade sensorial.	A2 A3	B1 B2	C2	D7 D8
Coñecer as distintas condicións da aplicación de programas en discapacidade sensorial.	A2 A3	B2 B4	C1 C3 C4	D8 D9
Sensibilizarse sobre a necesidade do uso da Lingua de Signos Española.	A3 A5	B4	C2 C3	D4 D8 D9
Elaborar e deseñar programas de intervención para o apoio das necesidades educativas específicas e aplicarlos conforme ás condicións experimentais establecidas e ás necesidades de apoio das persoas con discapacidade visual ou auditiva, con especial referencia aos procesos lectores e comunicativos.	A2 A3	B1 B3 B4	C1 C3 C4 C5	D4 D6 D7 D9
Sintetizar e avaliar os principais resultados obtidos na aplicación, conforme ás condicións do deseño, valorando a súa achega ao coñecemento actual e ao estudante que aprende.	A2 A4	B2 B4	C1	D4 D7 D9
Fomentar e aplicar os seus resultados a situacións de necesidades específicas de apoio lector e comunicativo.	A3 A5	B1 B4	C1 C3 C4	D4 D6 D7 D8 D9

Contidos

Tema	
Desenvolvemento psicolóxico, avaliación e intervención con persoas con discapacidade visual.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Implicacións nas necesidades específicas de apoio educativo dos procesos visuais e os seus correlatos neurolóxicos. 2. Valoración e medición de ditos procesos e a súa correlación no logro académico. 3. Análisis das intervencións en necesidades específicas de apoio educativo lecto-escritor e comunicativo. 4. Deseño da intervención en termos de NEE lectoescritoras e/ou comunicativas. 5. Elaboración e avaliación de resultados de intervención. Informe, discusión e difusión dos resultados e conclusións obtidas.
Desenvolvemento psicolóxico, avaliación e intervención con persoas con discapacidade auditiva.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Implicacións nas necesidades específicas de apoio educativo dos procesos auditivos e os seus correlatos neurolóxicos. 2. Valoración e medición de ditos procesos e a súa correlación no logro académico. 3. Análisis das intervencións en necesidades específicas de apoio educativo lecto-escritor e comunicativo. Introducción á LSE. 4. Deseño da intervención en termos de NEE lectoescritoras e/ou comunicativas. 5. Elaboración e avaliación de resultados de intervención. Informe, discusión e difusión dos resultados e conclusións obtidas.

Desenvolvemento psicolóxico, avaliación e intervención con persoas con sordocegueira

1. Implicacións nas necesidades específicas de apoio educativo dos procesos das persoas sordocegas e os seus correlatos neurolóxicos.
2. Valoración e medición de ditos procesos e a súa correlación no logro académico.
3. Análisis das intervencións en necesidades específicas de apoio educativo lecto-escritor e comunicativo.
4. Deseño da intervención en termos de NEE lectoescriptoras e/ou comunicativas.
5. Elaboración e avaliación de resultados de intervención. Informe, discusión e difusión dos resultados e conclusións obtidas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	3	0	3
Seminario	5	10	15
Traballos de aula	7	7	14
Traballo	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Apoio e asesoramento para a organización de actividades de debate enfocadas ao traballo sobre temáticas específicas que permitan profundar nos contidos da materia.
Traballos de aula	Orientación sobre contidos e actividades expostas sobre a materia e resolución de dúbidas sobre contidos teóricos ou actividades prácticas.
Probas	Descrición
Traballo	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación dos traballos prácticos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminario	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20	A2 A3 A4	B2	C3 C4	D4 D6 D7
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante.	40	A2 A3	B2	C1 C2 C3 C4	D4 D6 D7
Traballo	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4	C1 C2 C3 C4	D4 D6 D7 D8 D9

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos, do 80% estando admitido faltar ao 20% da presencialidade.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do primeiro

cuadrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

O estudante que falte a algunha sesión deberá porse en contacto co docente para realizar a/s tarefa/s correspondente/s.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Domínguez, A. B. y Alonso, P., **La educación de los alumnos sordos hoy: perspectivas y respuestas educativas.**, Aljibe, 2004

Gómez P., Romero E., **Sordoceguera. Un análisis multidisciplinar**, ONCE, 2004

Torres, A. L., **Atención al educando ciego o con deficiencias visuales**, EUNED, 2006

Bibliografía Complementaria

Checa, F. J.; Marcos, M.; Martín, P.; Núñez, M. A. yVallés, A, **Aspectos evolutivos y educativos de la deficiencia visual.**, ONCE, 2000

Collado, S. y otros, **Discapacidad visual y destrezas manipulativas**, ONCE, 2007

Domínguez, A. B. y Alonso, P., **La educación de los alumnos sordos hoy: perspectivas y respuestas educativas.**, Aljibe, 2004

Jiménez M. G., **Deficiencia auditiva. Evaluación, intervención y recursos psicopedagógicos**, CEPE, 2003

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.

- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes

- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Resposta Organizativa do Centro Educativo e Servizos de Apoio**

Materia	Resposta Organizativa do Centro Educativo e Servizos de Apoio			
Código	P02M081V02104			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades específicas de apoio educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Alfonso Gil, Sonia			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia de la Fuente Fernández, María Adoración Deaño Deaño, Manuel			
Correo-e	soalgi@uvigo.es			
Web	http://masterapoioeducativo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia cumpre un papel fundamental no programa do máster derivado do seu carácter instrumental e formativo. O seu carácter instrumental porque traballa competencias necesarias para ofrecer respostas educativas inclusivas, de equidade e valores fundamentais para un íntegro desenvolvemento persoal e social. O carácter formativo porque aparece unha nova visión de como ensinar e como aprender nunha escola inclusiva dentro dunha sociedade que respecta e acolle o principio e dereito dunha educación para todos e todas. En definitiva para que os profesionais con esta formación poidan, desde unha visión crítica e reflexiva, axudar ao alumnado con necesidades educativas específicas de apoio educativo, en calquera das súas manifestacións.			

Competencias

Código	
A1	Posuir e comprender coñecementos que aporten unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados co seu área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de un modo que terá que ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
B1	Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos e a resposta organizativa de centro e servizos de apoio en contornas con poboacións con dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento, así como no deporte de base e na actividade física para poboacións especiais.
B2	Sintetizar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención, resposta organizativa de centro e os servizos de apoio e integralos nos contextos de aprendizaxe do estudante, o deporte de base, así como da actividade física para poboacións especiais, a saúde e a calidade de vida, sen discriminación de xénero, de clase, nin de etnia.
B3	Diseñar sistemas de asesoramento e de intervención educativa tendo en conta a resposta organizativa do centro, as metodoloxías e as TIC para a inclusión escolar, así como o deporte adaptado, a actividade física para persoas con distintas discapacidades, o exercicio físico, a saúde e a calidade de vida.
B4	Xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento, as destrezas adquiridas, axustando as habilidades pertinentes que as conforman. Todo iso con criterios de non discriminación de xénero e respecto dos valores democráticos.
C1	Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase, e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo), delimitando ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
C2	Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.

C3	Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse cas súas necesidades educativas especiais.
C4	Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
C5	Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
C6	Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria
D4	Propoñer iniciativas, xerar ideas novas e adaptarse a situacións diversas con flexibilidade.
D5	Capacidade de organización, planificación e autoevaluación.
D6	Traballar en grupo e desenvolver actitudes de participación e colaboración.
D8	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade.
D9	Actuar con coherencia, responsabilidade e rigor, mantendo un compromiso ético.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Aplicar sistemas de avaliación e intervención ao estudiantado con necesidades educativas específicas delimitando ámbitos de actuación e servizos de apoio requiridos para promover a aprendizaxe significativa.	A1 A2	B1 B2 B3	C1 C3 C4 C6	D1 D4
Detectar e analizar barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.	A1 A4	B1 B2 B3	C1 C2 C3 C4	D4 D5 D6
Identificar os sistemas e servizos adecuados para intervir e apoiar na mellora da competencia persoal do alumnado con necesidades educativas específicas derivadas do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportiva.	A2 A3	B1 B2 B3 B4	C1 C3 C4 C5 C6	D1 D4 D5 D6 D8 D9
Deseñar, en colaboración con outros profesionais, plans de traballo individualizado utilizando o TIC e expondo actividades que favorezan a saúde, o benestar e a calidade de vida do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.	A2 A3 A4	B1 B2 B3 B4	C1 C2 C3 C4 C5 C6	D4 D5 D6 D9
Colaborar con outros profesionais e servizos de apoio, internos ou externos aos centros, para promover a mellor resposta educativa ás necesidades específicas de apoio educativo do alumnado.	A2 A3 A4	B3 B4	C1 C2 C3 C4 C5 C6	D4 D5 D6 D9
Avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas e servizos de apoio na atención á diversidade do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.	A5	B4	C1 C2 C3 C4 C6	D6 D9

Contidos

Tema	
Implicacións das adaptacións do currículo para o apoio educativo específico das necesidades específicas na escola inclusiva.	*
Adaptacións curriculares de centro e servizos de apoio no marco de actuación escolar inclusiva.	*
Medición, valoración e análise das diferentes intervencións e servizos de apoio nas necesidades específicas para o aprendizaxe inclusivo.	*
Deseño da intervención en termos de apoio educativo e atención individual.	*

Elaboración e avaliación de resultados da intervención educativa. *

Informe, discusión e difusión dos resultados e conclusións obtidas da avaliación e intervención. *

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	12	3	15
Seminario	0	12	12
Traballos de aula	8	0	8
Traballo	0	40	40

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Apoio e asesoramento para a organización de actividades de debate enfocadas ao traballo sobre temáticas específicas que permitan profundar nos contidos da materia.
Traballos de aula	Orientación sobre contidos e actividades expostas sobre a materia e resolución de dúbidas sobre contidos teóricos ou actividades prácticas.
Probas	Descrición
Traballo	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación dos traballos prácticos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminario	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20	A3	B2 B3	C4 C6	D1 D4 D6 D8 D9
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40	A3	B2	C1 C2 C3 C4 C6	D1 D4 D5 D6 D8 D9
Traballo	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4	C1 C2 C3 C4 C5 C6	D1 D4 D5 D6 D8 D9

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos, do 80% estando admitido faltar ao 20% da presencialidade.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado.

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do primeiro

cuadrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ainscow, M., **Desarrollo de escuelas inclusivas. Ideas, propuestas y mejoras para las instituciones educativas**, Narcea, 2001

Galicia. DECRETO 229/2011, do 7 de decembro, **polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de**, DOG núm. 242, 2012

Moreno, J.M., **Organización y gestión de centros educativos**, UNED, 2004

Satinback, S. y Stainback, W., **Aulas inclusivas. Un nuevo modo de enfocar y vivir el currículo**, Narcea, 2004

Bibliografía Complementaria

Arnaiz, P., **Educación inclusiva: una escuela para todos**, Aljibe, 2003

González, M.T., **Organización y gestión de centros escolares**, Prentice-Hall, 2003

Tharp, R.G., Estrada, P., Dalton, S. y Yamauchi, L.A., **Transformar la enseñanza. Excelencia, equidad, inclusión y armonía en las aulas y las escuelas**, Paidós, 2002

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.

- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes

- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS**O Deporte como Medio Integrador**

Materia	O Deporte como Medio Integrador			
Código	P02M081V02105			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades específicas de apoio educativo			
Descritores	Creditos ECTS 3	Sinale OB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	García Soidan, José Luís			
Profesorado	García Soidan, José Luís			
Correo-e	jlsoidan@uvigo.es			
Web	http://masterapoioeducativo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Os distintos deportes poden ser vehículos integradores socio-educativos, mediante a participación e o desenvolvemento de "todas" as persoas, ademais de ser un fenómeno cultural e un medio global de comunicación e expresión de xénero, raza e idade. Por outra banda as persoas con discapacidade ou con enfermidades dexenerativas, atoparon no deporte adaptado unha forma adecuada de participación e integración social motivante, a través do desenvolvemento de programas e campañas de promoción e práctica adaptada de distintos deportes.			

Competencias

Código	
B1	Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos e a resposta organizativa de centro e servizos de apoio en contornas con poboacións con dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento, así como no deporte de base e na actividade física para poboacións especiais.
B2	Sintetizar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención, resposta organizativa de centro e os servizos de apoio e integralos nos contextos de aprendizaxe do estudante, o deporte de base, así como da actividade física para poboacións especiais, a saúde e a calidade de vida, sen discriminación de xénero, de clase, nin de etnia.
B3	Diseñar sistemas de asesoramento e de intervención educativa tendo en conta a resposta organizativa do centro, as metodoloxías e as TIC para a inclusión escolar, así como o deporte adaptado, a actividade física para persoas con distintas discapacidades, o exercicio físico, a saúde e a calidade de vida.
B4	Xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento, as destrezas adquiridas, axustando as habilidades pertinentes que as conforman. Todo iso con criterios de non discriminación de xénero e respecto dos valores democráticos.
C1	Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase, e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo), delimitando ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
C2	Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
C3	Coñecer os sistemas adecuados para intervenir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse cas súas necesidades educativas especiais.
C4	Xerar destrezas para aprender a diseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
C6	Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.
D4	Propoñer iniciativas, xerar ideas novas e adaptarse a situacións diversas con flexibilidade.
D5	Capacidade de organización, planificación e autoevaluación.
D6	Traballar en grupo e desenvolver actitudes de participación e colaboración.
D7	Comunicar con eficacia o coñecemento obtido, de forma oral e escrita, tanto a persoas non expertas como a outros especialistas, utilizando os recursos persoais e apoiándose nas tecnoloxías da información e da comunicación.
D8	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade.
D9	Actuar con coherencia, responsabilidade e rigor, mantendo un compromiso ético.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Cofecer os deportes que permitan dar resposta ás necesidades educativas especiais, para utilizalos como medio integrador.	B1 B2 B3 B4	C1 C3 C4	D4 D5 D6 D8
Aplicar metodoloxías inclusivas adaptadas aos deportes, para que permitan unha maior integración e faciliten a aprendizaxe dos nenos con necesidades educativas especiais.	B2 B4	C3 C4 C6	D4 D5 D8 D9
Organizar e centrar a temática e os materiais de aula relacionados coa actividade deportiva, dirixida á integración educativa de nenos con capacidades diferentes, nas aulas das institucións escolares.	B1 B2 B3 B4	C1 C2 C4 C6	D4 D5 D6 D7 D8 D9
Deseñar programas de intervención deportiva baseados en metodoloxías creativas e flexibles segundo as discapacidadeas do neno.	B1 B2 B3 B4	C1 C2 C3 C4 C6	D4 D5 D6 D7 D8 D9
Avaliar os resultados dos programas de intervención deportiva, deseñados con metodoloxías inclusivas, a persoas con necesidades educativas especiais.	B2	C1 C6	D5 D6

Contidos

Tema

1. Valoración das metodoloxías inclusivas desde o principio da comprensividade nas aulas.	01.1. Deporte individual adaptado. 1.2. Deporte colectivo adaptado.
2. Análise das intervencións deportivas en necesidades específicas de apoio educativo desde metodoloxías curriculares e organizativas de inclusión escolar.	2.1. Deportes en espazos pechados. 2.2. Deportes en espazos abertos.
3. Deseño da intervención en termos de proxectos de melloramento de prácticas deportivas en persoas con discapacidade.	3.1. Clasificación dos participantes en categorías. 3.2. Organizacións de deporte adaptado e tipos de competicións.
4. Elaboración e avaliación de resultados de implementación desas metodoloxías.	4.1. Técnicas de medición de resultados. 4.2. Criterios de progresión.
5. Informe, discusión e difusión dos resultados e conclusións obtidas.	5.1. Elaboración de informes de resultados para os distintos deportes.
6. Discusión e xeneralización de boas prácticas deportivas.	6.1. O Deporte Limpo. As boas prácticas deportivas e os riscos para a saúde.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	8	10	18
Traballo tutelado	4	20	24
Traballos de aula	3	30	33

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	O profesor fará unha presentación estruturada dos contidos relacionados co deporte e a discapacidade, estudos de caso e diferentes tipos de materiais, coa finalidade de facilitar información organizada que permita a comprensión dos contidos. O profesor elaborará un guion facilitador coa correspondente exposición verbal e visual, dos contidos propostos na guía docente.
Traballo tutelado	O profesor distribúe ao alumnado en grupos e a cada un asígnalle un tipo de discapacidade diferente, para que deseñen un programa deportivo inclusivo e integrador. Deberán explicar os obxectivos, materiais, programa e a avaliación que farán de devandito programa deportivo.
Traballos de aula	Deseño de proxectos deportivos integradores na aula, propostos polo profesor. Plantexaránse distintos entornos educativos para diferentes discapacidadeas, e o alumnado distribuído en grupos deberá dar resposta ás propostas, debatindo en grupo e utilizando a bibliografía suxerida polo profesor u outra que se encontre nas diferentes bases de datos. Ao rematar haberá debate, comunicación e discusión, entre os distintos grupos, das solucións que se atopen.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Traballos de aula Orientación sobre contidos e actividades expostas sobre a materia e resolución de dúbidas sobre contidos teóricos ou actividades prácticas.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	20	B1 C3 D4 B2 C4 D5 B3 C6 D6 B4 D7
Traballo tutelado	40	B1 C1 D4 B2 C2 D5 B3 C3 D6 B4 C4 D7 C6 D8 D9
Traballos de aula	40	B1 C1 D6 B2 C2 D7 B3 C3 D8 B4 C4 C6

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster non ten a modalidade de ensino non presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua.

Esta asistencia debe ser, polo menos, do 80% estando admitido faltar ao 20% da presencialidade. Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado.

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do primeiro cuadrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Barbieri, Aldo, **Deporte y recreación accesibles: plena accesibilidad para personas con capacidades diferentes**, 1, 2007

Blasco, Josefa., **Metodologías de investigación en las ciencias de la actividad física y el deporte: ampliando horizontes** ., 1, 2007

Sanz Rivas D., **ACTIVIDADES FÍSICAS Y DEPORTES ADAPTADOS PARA PERSONAS CON DISCAPACIDAD**, 1, 2012

Consejo Superior de Deportes, **Violencia, deporte y reinserción social**, 1, 2007

Cumellas Riera, Montserrat, **Discapacidades motoras y sensoriales en Primaria: la inclusión del alumnado en Educación Física : 181 juegos adaptados. Unidad Didáctica : deporte adaptado**, 1, 2006

Escudero Escorza, T, **La construcción de la investigación evaluativa : El aporte desde la educación**, 1, 2011

Jiménez Martín, Pedro, **Manual de estrategias de intervención en actividad física, deporte y valores**, 1, 2008

La Caixa: Obra Social, **Deporte, salud y calidad de vida**, 1, 2009

Mishchenko, Victor, **Fisiología del deportista : (bases científicas de la preparación, fatiga y recuperación de los sistemas funcionales del organismo de los deportistas de alto nivel)**, 1, 1995

Santos, J.A. y Balibrea, E., **Mujer, deporte y exclusión: experiencias europeas de inserción por el deporte**, 1, 2005

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

(*)/

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
 - A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
 - O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Desenvolvemento Psicomotor e Discapacidade**

Materia	Desenvolvemento Psicomotor e Discapacidade			
Código	P02M081V02107			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades específicas de apoio educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OP	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais Dpto. Externo			
Coordinador/a	Díaz Pereira, María del Pino			
Profesorado	Barcala Furelos, Roberto Jesús Díaz Pereira, María del Pino Martínez Vidal, Aurora			
Correo-e	pinod@uvigo.es			
Web	http://masterapoioeducativo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Nesta materia realízase un abordaxe detallado do desenvolvemento psicomotor na infancia e a na adolescencia, así como das dificultades que poden xurdir ao ancho deste desenvolvemento, e a diversos procedementos e estratexias para a súa avaliación e intervención.			

Competencias

Código				
A1	Posuir e comprender coñecementos que aporten unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.			
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados co seu área de estudo.			
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.			
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de un modo que terá que ser en gran medida autodirixido ou autónomo.			
B1	Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos e a resposta organizativa de centro e servizos de apoio en contornas con poboacións con dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento, así como no deporte de base e na actividade física para poboacións especiais.			
B2	Sintetizar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención, resposta organizativa de centro e os servizos de apoio e integralos nos contextos de aprendizaxe do estudante, o deporte de base, así como da actividade física para poboacións especiais, a saúde e a calidade de vida, sen discriminación de xénero, de clase, nin de etnia.			
B3	Diseñar sistemas de asesoramento e de intervención educativa tendo en conta a resposta organizativa do centro, as metodoloxías e as TIC para a inclusión escolar, así como o deporte adaptado, a actividade física para persoas con distintas discapacidades, o exercicio físico, a saúde e a calidade de vida.			
C1	Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase, e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo), delimitando ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.			
C2	Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.			
C3	Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse cas súas necesidades educativas especiais.			
C4	Xerar destrezas para aprender a diseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.			
C6	Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.			
D4	Propoñer iniciativas, xerar ideas novas e adaptarse a situacións diversas con flexibilidade.			
D5	Capacidade de organización, planificación e autoevaluación.			

D7 Comunicar con eficacia o coñecemento obtido, de forma oral e escrita, tanto a persoas non expertas como a outros especialistas, utilizando os recursos persoais e apoiándose nas tecnoloxías da información e da comunicación.

Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender a complexidade da competencia motora e os factores que a condicionan.	A1 A3		C1 C2	
Comprender os diferentes procesos que interveñen en o desenvolvemento de a competencia motora.	A1 A3	B1 B2		
Coñecer as diferentes etapas polas que transcorre o desenvolvemento das competencias e habilidades motrices.	A1 A3	B1 B2		
Coñecer as particularidades de o desenvolvemento motor en persoas con necesidades especiais e comprender os factores que están en a base de as dificultades.	A2	B2 B3	C1 C2 C3 C6	
Seleccionar e aplicar instrumentos e indicadores adecuados para avaliar diferentes compoñentes que sustentan a motricidad humana.	A5		C1 C2 C3 C4 C6	
Describir o nivel de desenvolvemento motor dun suxeito e identificar de modo operativo as súas principais debilidades e fortalezas.	A2	B1	C1 C2 C3 C4 C6	D7
Elaborar un informe sobre o desenvolvemento psicomotor á luz dos datos recolleitos.			C1 C2 C4 C6	D7
Ser capaz de deseñar programas de intervención coherentes coas dificultades e fortalezas psicomotrices identificadas	A5		C4	D4 D5

Contidos

Tema
Instrumentos para a avaliación e identificación de* dificultades no desenvolvemento psicomotor. Elaboración de informe de desenvolvemento psicomotor.
Conceptos básicos sobre competencia motora. * Factores condicionantes da competencia motora e pautas de desenvolvemento.
Pautas específicas para a intervención en dificultades do desenvolvemento psicomotor orientada a diferentes tipos de necesidades educativas especiais. *

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	3	0	3
Debate	3	0	3
Estudo de casos	4	8	12
Traballos de aula	4	9	13
Cartafol/dossier	1	43	44

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Debate	Discusión argumentada entre un grupo de estudantes e o docente. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Estudo de casos	Elaboración dun informe sobre desenvolvemento psicomotor

Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado co deseño e proposta de intervención para estimular competencias motrices en alumnado con dificultades.
-------------------	--

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Traballos de aula	Orientación sobre contidos e actividades expostas sobre a materia e resolución de dúbidas sobre contidos teóricos ou actividades prácticas.
-------------------	---

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Estudo de casos Aplicación de probas para avaliación do desenvolvemento motor e elaboración dun informe.	30	A1 A2 A3 A5	B1 B2 B3	C1 C2 C3 C4 C6	D4 D5 D7
Traballos de aula Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula relacionados co deseño de intervención para estimular o desempeño motor.	30	A2 A3	B1 B2 B3	C1 C2 C3 C4 C6	D4 D5 D7
Cartafol/dossier Documento elaborado polo estudante que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación	40	A1 A2 A3 A5	B1 B2 B3	C1 C2 C3 C4 C6	D4 D5 D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos, do 80% estando admitido faltar ao 20% da presencialidade.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do primeiro cuatrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bruininks, R. H., **Bruininks-Oseretsky Test of Motor Proficiency, (BOT-2)**, Pearson Assessment, 2005
 Fernández, E., Gardoqui, M.L. y Sánchez, F., **Evaluación de las habilidades motrices básicas**, Inde Publicaciones, 2007
 Henderson, S. E., Sugden, D. A., & Barnett, A. L., **MABC-2: Batería de evaluación del movimiento para niños-2**, PsychCorp, 2012

Ruiz, L.M., **Desarrollo motor y actividades física**, Gymnos, 1987

Bibliografía Complementaria

Carrasquillo, F. A, **Características del desarrollo físico y motriz de niños y jóvenes con Trastornos Generalizados del Desarrollo**, Universidad Metropolitana, 2009

Pan, C. Y.; Tsai, C-L. y Chu, C-H., **Fundamental movement skills in children diagnosed with Autism Spectrum Disorders and Attention Deficit Hyperactivity Disorder**, nº 39, J Autism Dev Disord 39, 1694-1705., 2009

Pieters, S.; De Block, K.; Scheiris, J.; Eyssen, M.; Desoete, A.; Deboutte, D.; Van Waelvelde, H. y, **How common are motor problems in 67 children with developmental disorder: rule or exception?**, nº 38, Child: care, health and development 38, 1, 139-145, 2011

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
 - A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
 - O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Sistemas de avaliación e intervención en educación física para o alumnado con NEAE**

Materia	Sistemas de avaliación e intervención en educación física para o alumnado con NEAE			
Código	P02M081V02109			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades específicas de apoio educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martínez Lemos, Rodolfo Ivan			
Profesorado	Ayan Perez, Carlos Luis Martínez Lemos, Rodolfo Ivan			
Correo-e	ivanmartinez@uvigo.es			
Web	http://masterapoiopedagogico.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	A materia é un compendio da evidencia actual dispoñible e a experiencia acreditada de profesionais e institucións, cuxo obxectivo último é conseguir a mellor práctica docente en Actividade Física para Poboacións Especiais.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados co seu área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións [e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan] a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de un modo que terá que ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
B2	Sintetizar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención, resposta organizativa de centro e os servizos de apoio e integralos nos contextos de aprendizaxe do estudante, o deporte de base, así como da actividade física para poboacións especiais, a saúde e a calidade de vida, sen discriminación de xénero, de clase, nin de etnia.
B3	Diseñar sistemas de asesoramento e de intervención educativa tendo en conta a resposta organizativa do centro, as metodoloxías e as TIC para a inclusión escolar, así como o deporte adaptado, a actividade física para persoas con distintas discapacidades, o exercicio físico, a saúde e a calidade de vida.
B4	Xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento, as destrezas adquiridas, axustando as habilidades pertinentes que as conforman. Todo iso con criterios de non discriminación de xénero e respecto dos valores democráticos.
C1	Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase, e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo), delimitando ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
C2	Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
C4	Xerar destrezas para aprender a diseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
C5	Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria
D2	Capacidade para comunicarse oralmente e por escrito en lingua galega.
D3	Sostenibilidade e compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos.

D4 Propoñer iniciativas, xerar ideas novas e adaptarse a situacións diversas con flexibilidade.

D6 Traballar en grupo e desenvolver actitudes de participación e colaboración.

D8 Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade.

D9 Actuar con coherencia, responsabilidade e rigor, mantendo un compromiso ético.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer e aplicar con garantías os principais protocolos de avaliación en EF para alumnado con NEAE	A2	B2	C1	D1
	A3	B3	C2	D2
	A4	B4	C4	D3
	A5		C5	D4
				D6
			D8	
			D9	
Coñecer e aplicar con garantías os principais protocolos de intereención en EF para alumnado con NEAE	A2	B2	C1	D1
	A3	B3	C2	D2
	A4	B4	C4	D3
	A5		C5	D4
				D6
			D8	
			D9	

Contidos

Tema

1. Valoración de AF e Condición Física en alumnado con NEAE *
2. Evaluación de Programas de EF Adaptada *
3. Estratexias de intervención en EF Adaptada *

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	11	0	11
Traballo tutelado	5	8	13
Presentación	4	4	8
Traballo	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Traballo tutelado	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Presentación	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Apoio e asesoramento para a organización de actividades de debate enfocadas ao traballo sobre temáticas específicas que permitan profundar nos contidos da materia.
Presentación	Orientación sobre contidos e actividades expostas sobre a materia e resolución de dúbidas sobre contidos teóricos ou actividades prácticas.
Probas	Descrición
Traballo	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación dos traballos prácticos.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
------------	---------------	---------------------------------------

Traballo tutelado	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20	A2 A3 A4		C1 C2	D1 D2 D3 D4 D6 D8 D9
Presentación	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40	A2 A3 A4 A5	B2 B3 B4	C1 C2 C4	D1 D2 D4 D6 D8 D9
Traballo	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40	A2 A3 A4 A5	B2 B3 B4	C1 C2 C4 C5	D1 D2 D3 D4 D6 D8 D9

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos, do 80% estando admitido faltar ao 20% da presencialidade.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado.

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do segundo cuatrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Vicente Rodríguez, Gómez Bruton y Gómez Cabello, **Actividad física en poblaciones específicas: de la teoría a la práctica**, Universidad de Zaragoza, 2017

Horvat, Kelly, Block and Croce, **Developmental and adapted physical activity assessment**, 2ª, Human Kinetics, 2018

Winnick, J., **Adapted physical education and sport**, 5ª, Human Kinetics, 2011

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.

- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes

- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos Derivadas do Contexto Socio-Cultural**

Materia	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos Derivadas do Contexto Socio-Cultural			
Código	P02M081V02201			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades específicas de apoio educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicossocioeducativa Dpto. Externo Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Conde Rodríguez, María Ángeles			
Profesorado	Brandín Feijoo, Camilo Conde Rodríguez, María Ángeles Mosqueda Bueno, Olegaria Vázquez Figueiredo, María José			
Correo-e	angelesconde@uvigo.es			
Web	http://masterapoioeducativo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Con esta materia trátase de sensibilizar aos futuros profesionais da educación de como os condicionamentos socioculturais, étnicos, económicos, de violencia e/o xénero impactan diferencialmente na aprendizaxe xerando con frecuencia necesidades educativas especiais.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados co seu área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de un modo que terá que ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
B2	Sintetizar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención, resposta organizativa de centro e os servizos de apoio e integralos nos contextos de aprendizaxe do estudante, o deporte de base, así como da actividade física para poboacións especiais, a saúde e a calidade de vida, sen discriminación de xénero, de clase, nin de etnia.
B3	Diseñar sistemas de asesoramento e de intervención educativa tendo en conta a resposta organizativa do centro, as metodoloxías e as TIC para a inclusión escolar, así como o deporte adaptado, a actividade física para persoas con distintas discapacidades, o exercicio físico, a saúde e a calidade de vida.
B4	Xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento, as destrezas adquiridas, axustando as habilidades pertinentes que as conforman. Todo iso con criterios de non discriminación de xénero e respecto dos valores democráticos.
C1	Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase, e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo), delimitando ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
C3	Coñecer os sistemas adecuados para intervenir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse cas súas necesidades educativas especiais.
C4	Xerar destrezas para aprender a diseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
C5	Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.

C6	Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria
D4	Propoñer iniciativas, xerar ideas novas e adaptarse a situacións diversas con flexibilidade.
D6	Traballar en grupo e desenvolver actitudes de participación e colaboración.
D7	Comunicar con eficacia o coñecemento obtido, de forma oral e escrita, tanto a persoas non expertas como a outros especialistas, utilizando os recursos persoais e apoiándose nas tecnoloxías da información e da comunicación.
D9	Actuar con coherencia, responsabilidade e rigor, mantendo un compromiso ético.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Identificar e interpretar a natureza dos procesos de identidade e de diversidade socio-cultural e as súas implicacións para a aprendizaxe e desenvolvemento humano.	A2 A3	B2 B4	C1 C3	D1 D4 D6
Detectar e analizar barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación no alumnado, derivadas do contexto familiar e sociocultural e as súas problemáticas.	A2 A3	B2 B4	C1	D1 D4
Seleccionar programas para o apoio específico educativo na aprendizaxe de persoas con diversidade social e cultural	A2 A3 A5	B2 B3	C1 C3 C4	D1 D4
Desenvolver accións e programas para potenciar a igualdade de oportunidades e a integración dos diferentes grupos sociais.	A2 A3 A5	B2 B3 B4	C3 C4 C5	D4 D6 D9
Evaluar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas e servizos de apoio na atención á diversidade do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.	A2 A3	B4	C5 C6	D7 D9

Contidos

Tema	
Familia, Sociedad e escola: consecuencias derivadas da ruptura de parella dos proxenitores no ámbito escolar. Parentalidad positiva e Programas de apoio ás familias con proxenitores separados	Formas de análise e avaliación Educación e igualdade de oportunidades. Intervención para a prevención do fracaso e a mellora do rendimento
O maltrato infantil. Contexto familiar e contexto educativo	Formas de análises e avaliación Intervención ante o maltrato infantil Intervención para a prevención e tratamento de as condutas violentas
Condutas disruptivas, desadaptación social de nenos e novos e as súas consecuencias na aprendizaxe e a desadaptación escolar	Personalidade e Conduta social Desadaptación social e problemas escolares Sistemas de regulación e inhibición da conduta disruptiva
Influencia dos estereotipos de xénero nas traxectorias académicas	Expectativas sociais. Identidades e traxectorias académicas de alumnos e alumnas. A coeducación no sistema educativo. Orientacións para a intervención.
Intervencións nas necesidades específicas de apoio educativo derivadas de carencias culturais ou situacións de multiculturalidade. Inmigración, pobreza e escola	Metodoloxías e técnicas de traballo máis adecuadas para o traballo con inmigrantes Análise de casos. Sistemas de intervención e mellora para as dificultades de aprendizaxe

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	2	0	2
Seminario	6	0	6
Traballos de aula	8	0	8
Titoría en grupo	4	0	4
Traballo	0	55	55

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos principais contidos teóricos da materia con axuda de medios audiovisuais.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e a análise dos procedimentos utilizados no plantexamento sobre o tema.

Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión de o/a docente. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas de o estudante.
Titoría en grupo	Entrevistas que o estudante mantén co profesorado para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Apoio e asesoramento para a organización de actividades de debate enfocadas ao traballo sobre temáticas específicas que permitan profundar nos contidos da materia.
Traballos de aula	Orientación sobre contidos e actividades expostas sobre a materia e resolución de dúbidas sobre contidos teóricos ou actividades prácticas.
Titoría en grupo	Asesoramento para o desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
Probas	Descrición
Traballo	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación dos traballos prácticos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminario	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20	A2 A3	B2 B3	C3 C4	D1 D6 D7 D9
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados no aula e/ou de as actividades autónomas do estudante	40	A2 A3	B2 B3 B4	C1 C3 C4 C6	
Traballo	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40	A2 A3 A5	B2 B3 B4	C1 C3 C4 C5 C6	D1 D4 D6 D7 D9

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos, do 80% estando admitido faltar ao 20% da presencialidade.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado.

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do segundo cuatrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Armas, M., **Prevención e Intervención ante problemas de conducta. Estrategias para centros educativos y familias.**, Wolters Kluwer España, 2007
- Mañeru, A., **La diferencia sexual en la educación. En Niñas: La discriminación invisible.**, UNED, 2002
- Sandoval, M. y Simón, **Los alumnos con problemas de conducta. Claves para la formación del profesorado**, 2007
- Rodríguez, C., **Género y cultura escolar**, Morata, 2011
- Simón, C., **Hacia la comprensión de las dificultades de comportamiento y adaptación en el aula, en el marco de una educación que promueva la inclusión.** En A. Moreno y M. Soler (Coords.). **La disrupción en las aula**, Ministerio de Educación y Ciencia, 2006
- Subirats, M. y Tomé, A., **Balones fuera. Reconstruir los espacios desde la coeducación**, Octaedro, 2007

Bibliografía Complementaria

- Baráibar, J.M., **Inmigración, familias y escuela en educación infantil.**, MEC, 2005
- Espinosa, M.A., Ochaíta, E. y Espinosa, A, **La educación para la igualdad. Volúmenes I y II. Madrid**, Dirección General de la Mujer de la CAM, 1999
- Fernández, J. (coord.), **Nuevas perspectivas en el desarrollo sexual y de género**, Pirámide, 1988
- EURYDICE, **La integración escolar del alumnado inmigrante en Europa**, Comisión Europea, 2004
- Lahire, B., **Los orígenes de la desigualdad escolar.** En Á. Marchesi y C. Hernández (eds.), **El Fracaso escolar: Una perspectiva internacional (pp. 61-71)**, Alinza, 2003

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
 - A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
 - O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Dificultades Específicas de Aprendizaxe**

Materia	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Dificultades Específicas de Aprendizaxe			
Código	P02M081V02202			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades específicas de apoio educativo			
Descritores	Creditos ECTS 3	Sinale OB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dpto. Externo Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Tellado González, Fernando			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia Deaño Deaño, Manuel Parente, Fernanda Leopoldina Tellado González, Fernando			
Correo-e	ftellado@uvigo.es			
Web	http://masterapoioeducativo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Nesta materia trataremos os distintos procesos neuropsicolóxicos e cognitivos que subxacen a lectura, escritura e cálculo e que nos poden explicar as dificultades que aparecen no neno/a nos contextos escolares. Estas dificultades constitúen no seu conxunto o que se coñece como dificultades específicas de aprendizaxe.			

Competencias

Código	
A1	Posuir e comprender coñecementos que aporten unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados co seu área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións [e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan] a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de un modo que terá que ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
B1	Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos e a resposta organizativa de centro e servizos de apoio en contornas con poboacións con dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento, así como no deporte de base e na actividade física para poboacións especiais.
B2	Sintetizar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención, resposta organizativa de centro e os servizos de apoio e integralos nos contextos de aprendizaxe do estudante, o deporte de base, así como da actividade física para poboacións especiais, a saúde e a calidade de vida, sen discriminación de xénero, de clase, nin de etnia.
B3	Diseñar sistemas de asesoramento e de intervención educativa tendo en conta a resposta organizativa do centro, as metodoloxías e as TIC para a inclusión escolar, así como o deporte adaptado, a actividade física para persoas con distintas discapacidades, o exercicio físico, a saúde e a calidade de vida.
B4	Xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento, as destrezas adquiridas, axustando as habilidades pertinentes que as conforman. Todo iso con criterios de non discriminación de xénero e respecto dos valores democráticos.
C1	Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase, e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo), delimitando ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
C2	Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.

C3	Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse cas súas necesidades educativas especiais.
C4	Xerar destrezas para aprender a diseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
C5	Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
C6	Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.
D4	Propoñer iniciativas, xerar ideas novas e adaptarse a situacións diversas con flexibilidade.
D5	Capacidade de organización, planificación e autoevaluación.
D6	Traballar en grupo e desenvolver actitudes de participación e colaboración.
D7	Comunicar con eficacia o coñecemento obtido, de forma oral e escrita, tanto a persoas non expertas como a outros especialistas, utilizando os recursos persoais e apoiándose nas tecnoloxías da información e da comunicación.
D8	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade.
D9	Actuar con coherencia, responsabilidade e rigor, mantendo un compromiso ético.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer a natureza cognitiva dos procesos implicados na aprendizaxe da lectura, a escritura e o cálculo nas persoas con dificultades de aprendizaxe específicas.	A2	B2	C3	D4 D5
Coñecer distintos programas para o apoio específico educativo á aprendizaxe destas persoas.	A1	B1	C1	D4
	A2	B2	C2	D5
	A3	B3	C3	D6
	A4	B4	C4	D7
	A5		C5	D8
			C6	D9
Ser capaz de elaborar e deseñar programas de apoio e aplicalos conforme ás necesidades motivacionais e de apoio das persoas con dificultades específicas de aprendizaxe.	A1	B1	C1	D4
	A2	B2	C2	D5
	A3	B3	C3	D6
	A4	B4	C4	D7
	A5		C5	D8
			C6	D9
Sintetizar os principais resultados obtidos na aplicación de sistemas de avaliación e intervención, conforme ás condicións do deseño, valorando a súa achega ao coñecemento.	A1	B1	C1	D4
	A2	B2	C2	D5
	A3	B3	C3	D6
	A4	B4	C4	D7
	A5		C5	D8
			C6	D9

Contidos

Tema	
Implicacións de dificultade de aprendizaxe específica en lectura, escritura e/ou cálculo no proceso educativo.	*
Procesamento diferencial da información para as aprendizaxes escolares e estratexias que supón. Perfís cognitivos diferenciais segundo a dificultade de aprendizaxe.	*
Valoración e medición dos procesos e estratexias cognitivas e a súa correlación co logro académico.	*
Análise das intervencións en necesidades específicas de apoio educativo para a lectura, escritura e cálculo.	*
Deseño da intervención en termos de apoio específico e contexto multicultural.	*
Elaboración e avaliación de resultados de intervención.	*
Informe, discusión e difusión dos resultados e conclusións obtidas.	*

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	6	2	8
Seminario	0	12	12
Presentación	2	2	4
Traballos de aula	12	4	16
Traballo	0	35	35

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Presentación	Presentación e discusión de resultados de aplicación de sistemas de avaliación e intervención.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Apoio e asesoramento para a organización de actividades de debate enfocadas ao traballo sobre temáticas específicas que permitan profundar nos contidos da materia.
Traballos de aula	Orientación sobre contidos e actividades expostas sobre a materia e resolución de dúbidas sobre contidos teóricos ou actividades prácticas.

Probas	Descrición
Traballo	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación dos traballos prácticos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Presentación	Presentación e discusión de resultados de aplicación de sistemas de avaliación e intervención.	20	A1 A2 A3 A4	B3 C4	C3 D7 D9	D6
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40	A2 A3	B2 B3 B4	C1 C3 C4 C6	
Traballo	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3	C1 C2 C3 C4 C5 C6	D4 D5 D6 D7 D8 D9

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos, do 80% estando admitido faltar ao 20% da presencialidade.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado.

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do segundo cuatrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Coll, C. (Coord.), **Desarrollo, aprendizaje y enseñanza en la Educación Secundaria**, Graó, 2010

Coll, C., Palacios, J. y Marchesi, A. (Comps), **Desarrollo psicológico y educación, 2**, Alianza, 2001

García-madruga, J y Delval, J., **Psicología del Desarrollo I**, UNED, 2010

González-Pienda, J.A., González, R., Núñez, J.C. y Valle, A., **Manual de Psicología de la Educación**, Pirámide, 2002

Martín, C. y Navarro, J.I. (Coords.), **Psicología para el profesorado de Educación Secundaria y Bachillerato**, Pirámide, 2011

Palacios, J, Marchesi, A. y Coll, C. (Comps.), **Desarrollo psicológico y educación: Vol. I. Psicología Evolutiva**, Alianza, 1999

Santrock, J.W, **Psicología del desarrollo**, McGraw-Hill, 2006

Santrock, J.W, **Psicología de la Educación.**, McGraw-Hill, 2006

Santrock, J.W, **Psicología del desarrollo**, McGraw-Hill, 2006

Shaffer, D.R y Kipp, K., **Psicología del desarrollo infancia y adolescencia**, 7º, CENGAGE LEARNING, 2007

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
 - A asistencia continuada ás sesións de clases e ás *tutorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
 - O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Metodoloxías para a Inclusión Escolar**

Materia	Metodoloxías para a Inclusión Escolar			
Código	P02M081V02203			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades específicas de apoio educativo			
Descritores	Creditos ECTS 3	Sinale OP	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dpto. Externo Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Alfonso Gil, Sonia			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia Deaño Deaño, Manuel Gayo Álvarez, María Elena			
Correo-e	soalgi@uvigo.es			
Web	http://masterapoiopeducativo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo capacitar aos estudantes para valorar as situacións de alumnado con necesidades educativas, a análise de metodoloxías de atención á diversidade e o desenvolvemento de programas que faciliten unha educación inclusiva.			

Competencias

Código	
A1	Posuir e comprender coñecementos que aporten unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados co seu área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións [e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan] a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de un modo que terá que ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
B1	Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos e a resposta organizativa de centro e servizos de apoio en contornas con poboacións con dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento, así como no deporte de base e na actividade física para poboacións especiais.
B2	Sintetizar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención, resposta organizativa de centro e os servizos de apoio e integralos nos contextos de aprendizaxe do estudante, o deporte de base, así como da actividade física para poboacións especiais, a saúde e a calidade de vida, sen discriminación de xénero, de clase, nin de etnia.
B3	Diseñar sistemas de asesoramento e de intervención educativa tendo en conta a resposta organizativa do centro, as metodoloxías e as TIC para a inclusión escolar, así como o deporte adaptado, a actividade física para persoas con distintas discapacidades, o exercicio físico, a saúde e a calidade de vida.
B4	Xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento, as destrezas adquiridas, axustando as habilidades pertinentes que as conforman. Todo iso con criterios de non discriminación de xénero e respecto dos valores democráticos.
C1	Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase, e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo), delimitando ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
C3	Coñecer os sistemas adecuados para intervenir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse cas súas necesidades educativas especiais.
C4	Xerar destrezas para aprender a diseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.

C5	Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
C6	Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria
D4	Propoñer iniciativas, xerar ideas novas e adaptarse a situacións diversas con flexibilidade.
D5	Capacidade de organización, planificación e autoevaluación.
D6	Traballar en grupo e desenvolver actitudes de participación e colaboración.
D8	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade.
D9	Actuar con coherencia, responsabilidade e rigor, mantendo un compromiso ético.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender as metodoloxías para a inclusión escolar como sistemas de intervención capaces de integrar a diferentes colectivos de alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, estimulando a participación e o desenvolvemento persoal e grupal.	A1 A2 A3	B1 B2 B3	C1 C3	D5
Elaborar, deseñar e aplicar metodoloxías inclusivas conforme ás necesidades específicas de apoio educativo presentes no ámbito escolar.	A1 A2 A3	B1 B2 B3 B4	C1 C3 C6	D4 D8 D9
Sintetizar y evaluar los principales resultados obtenidos en la aplicación de metodologías para la inclusión escolar, valorando su aportación al conocimiento actual.	A1 A2 A3	B4	C6	D1 D4 D9
Comunicar e transferir os resultados obtidos na aplicación de metodoloxías para a inclusión escolar á comunidade educativa	A4 A5	B4	C4 C5 C6	D5 D6 D9

Contidos

Tema	
Análise de metodoloxías para a inclusión escolar como sistemas de intervención nas necesidades específicas de apoio educativo.	Instrución educativa inclusiva. Aprendizaxe mediada. Fortalezas e debilidades. Potencial de aprendizaxe.
Deseño de metodoloxías para a inclusión escolar como sistemas de apoio e atención á diversidade do alumnado.	Fases nos deseños de programas.
Implementación de metodoloxías para a inclusión escolar en grupos de estudantes con necesidades específicas de apoio educativo.	Implementación de programas.
Avaliación de metodoloxías para a inclusión escolar: rexistro e análise.	Error en tradución.
Informe, discusión e comunicación de resultados obtidos da aplicación das metodoloxías para a inclusión escolar a outros profesionais e familia.	Realización de informes

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	10	0	10
Seminario	0	12	12
Presentación	2	4	6
Traballos de aula	8	4	12
Traballo	0	35	35

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Presentación	Presentación de resultados e discusión de procedementos e metodoloxías de inclusión escolar deseñados.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Apoio e asesoramento para a organización de actividades de debate enfocadas ao traballo sobre temáticas específicas que permitan profundar nos contidos da materia.
Traballos de aula	Orientación sobre contidos e actividades expostas sobre a materia e resolución de dúbidas sobre contidos teóricos ou actividades prácticas.

Probas	Descrición
Traballo	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación dos traballos prácticos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminario	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20	A2 A3	B1 B2 B3	C1 C3 C5	D1 D4 D8
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40	A1 A2	B1 B2 B3	C1 C3 C5	D1 D6 D8
Traballo	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4	C1 C3 C4 C5 C6	D1 D4 D5 D6 D8 D9

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos, do 80% estando admitido faltar ao 20% da presencialidade.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado.

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do segundo cuatrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Deaño, M. y Tellado, F., **Instrucción basada en los procesos PASS. En A. Barca (Coord.) Motivación y Aprendizaje en Contextos Educativos (pp. 369- 398)**, Grupo Editorial Universitario, 2009

Deaño, M., Tellado, F., Iglesias-Sarmiento, V., Alfonso, S., Gayo, E. y Conde, A., **Contribuciones inclusivas y diferenciales para el aprendizaje matemático.**, Simposium presentado al VI Congreso Internacional, 2011

Echeitia, G., **Educación para la inclusión o educación sin exclusiones**, Narcea, 2006

Huguet, T., **Aprender juntos en el aula. Una propuesta inclusiva**, Graó, 2006

Macarulla, I. y Sáiz, M., **Buenas prácticas de escuela inclusiva la inclusión del alumnado discapacitado: un reto, unanecesidad.**, Graó, 2009

Bibliografía Complementaria

Domínguez Alonso, J., **Atención a la diversidad en la educación Primaria**, Editorial Da Vinci, 2009

Pereiró, S. (coord.), **Multiculturalidad escolar y convivencia educativa**, ECU, 2008

Ruiz, L., **Animación y discapacidad. La integración en el tiempo libre.**, Amarú, 2003

Vega, A., **De la dependencia a la autonomía: ¿dónde quedala educación?**, 2007

Vila, A., **Los hijos "diferentes" crecen. Cuando las personas deficientes se hacen mayores**, Narcea, 2005

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
 - A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
 - O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**As TIC Aplicadas á Educación Inclusiva**

Materia	As TIC Aplicadas á Educación Inclusiva			
Código	P02M081V02204			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades específicas de apoio educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OP	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Martínez Figueira, María Esther			
Profesorado	Martínez Figueira, María Esther Raposo Rivas, Manuela			
Correo-e	esthermf@uvigo.es			
Web	http://masterapoioeducativo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Nesta materia preséntanse as Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC) como un recurso importante para atender ás persoas con necesidades específicas de apoio educativo. Particularmente, abordamos aplicacións tecnolóxicas e informáticas específicas e ferramentas para a intervención e axuda na aula.			

Competencias

Código	
A1	Posuir e comprender coñecementos que aporten unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados co seu área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións [e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan] a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de un modo que terá que ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
B2	Sintetizar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención, resposta organizativa de centro e os servizos de apoio e integralos nos contextos de aprendizaxe do estudante, o deporte de base, así como da actividade física para poboacións especiais, a saúde e a calidade de vida, sen discriminación de xénero, de clase, nin de etnia.
B3	Diseñar sistemas de asesoramento e de intervención educativa tendo en conta a resposta organizativa do centro, as metodoloxías e as TIC para a inclusión escolar, así como o deporte adaptado, a actividade física para persoas con distintas discapacidades, o exercicio físico, a saúde e a calidade de vida.
B4	Xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento, as destrezas adquiridas, axustando as habilidades pertinentes que as conforman. Todo iso con criterios de non discriminación de xénero e respecto dos valores democráticos.
C2	Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
C3	Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse cas súas necesidades educativas especiais.
C4	Xerar destrezas para aprender a diseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria
D2	Capacidade para comunicarse oralmente e por escrito en lingua galega.
D3	Sostenibilidade e compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos.
D4	Propoñer iniciativas, xerar ideas novas e adaptarse a situacións diversas con flexibilidade.
D6	Traballar en grupo e desenvolver actitudes de participación e colaboración.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seleccionar, avaliar e deseñar ou construír materiais didácticos en soporte tecnolóxico adaptados ás características e capacidades dos estudantes, promovendo unha escola inclusiva.	A1	B2	C2	D4
	A2	B3	C3	D6
	A3	B4	C4	
	A4			
	A5			
Recoñecer unha metodoloxía de uso adecuada para a inclusión na aula de software educativo.	A2	B2	C2	D3
	A3	B3	C3	D4
Deseñar, realizar e avaliar propostas educativas implementando recursos tecnolóxicos de elaboración propia ou allea.	A1	B2	C2	D1
	A2	B3	C3	D2
	A3	B4	C4	D3
	A4			D4
	A5			D6

Contidos

Tema	
Aproximación conceptual.	Identificación e clasificación de programas educativos informatizados. Posibilidades didácticas en educación: criterios e instrumentos de selección. Experiencias educativas.
As TIC na escola inclusiva	Que son e que posibilidades ofrecen para a formación.
Deseño, elaboración e avaliación de recursos educativos en soporte tecnolóxico e boas prácticas con TIC	Iniciación no deseño e elaboración de programas educativos informatizados. Ferramentas de autor. Software educativo.
Aprendizaxe: distintas capacidades e enfoques mediados con tecnoloxía.	Aprendizaxe virtual accesible.
Aprendizaxe das TIC ás distintas capacidades. Accesibilidade e deseño universal da aprendizaxe	Aplicación de las TIC ás distintas capacidades sensoriais e mentais. A súa utilización con persoas de altas capacidades.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	3	0	3
Seminario	10	5	15
Traballos de aula	7	7	14
Traballo	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Apoio e asesoramento para a organización de actividades de debate enfocadas ao traballo sobre temáticas específicas que permitan profundar nos contidos da materia.
Traballos de aula	Orientación sobre contidos e actividades expostas sobre a materia e resolución de dúbidas sobre contidos teóricos ou actividades prácticas.
Probas	Descrición
Traballo	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación dos traballos prácticos.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Seminario	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3 B4	C2 C3 C4	D1 D2 D3 D4 D6
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3 B4	C2 C3 C4	D1 D2 D3 D4 D6
Traballo	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3 B4	C2 C3 C4	D1 D2 D3 D4 D6

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos, do 80% estando admitido faltar ao 20% da presencialidade.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado.

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do segundo cuatrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Poden consultarse as datas de avaliación da materia na web do Mestrado: <http://masterapoioeducativo.webs.uvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Gallego, M.J.; Raposo, M. (coord.), **Formación para la educación con tecnologías**, 1, Pirámide, 2016

Bibliografía Complementaria

Martínez Figueira, M.E. (coord.), **TIC para a inclusión de alumnado con necesidades específicas de apoio educativo**, 1, Universidade de Vigo, 2013

Raposo Rivas, M. y Martínez Figueira, M.E. (coord.), **As TIC e as súas aplicacións na aula: misión posible**, 1, Toxosoutos, 2012

Martínez Figueira, M.E. (coord.), **Miradas á Educación Infantil: adaptación, participación e inclusión na escola**, 1, Universidade de Vigo, 2015

Martínez Figueira, M.E. (coord.), **Educación Infantil Inclusiva: experiencias y propuestas**, 1, Universitat, 2014

Raposo Rivas, M. (coord.), **TiC e TAD como obxecto de investigación e de intervención en educación**, 1, Universidade de Vigo, 2014

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.

- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes.

- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

- Dispor de conta electrónica en Uvigo e Gmail.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Máster**

Materia	Traballo de Fin de Máster			
Código	P02M081V02208			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades específicas de apoio educativo			
Descritores	Creditos ECTS 10	Sinale OB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicossocioeducativa Didáctica, organización escolar e métodos de investigación Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Iglesias Sarmiento, Valentín			
Profesorado	Conde Rodríguez, María Ángeles Deaño Deaño, Manuel Dosil Díaz, Joaquín Iglesias Sarmiento, Valentín Martínez Figueira, María Esther Soto Carballo, Jorge Genaro			
Correo-e	visarmiento@uvigo.es			
Web	http://masterapoioeducativo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	O Traballo Fin de Máster é un traballo tutelado que se realizará durante o segundo cuadrimestre e ten como obxectivo a aplicación dos coñecementos adquiridos neste Máster para a elaboración e deseño dun proxecto no contexto das prácticas externas. A este traballo correspóndelle un total de 10 créditos e para superalo é necesaria a elaboración dunha memoria e a súa defensa pública.			

Competencias

Código	
A1	Posuir e comprender coñecementos que aporten unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados co seu área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de un modo que terá que ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
B1	Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos e a resposta organizativa de centro e servizos de apoio en contornas con poboacións con dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento, así como no deporte de base e na actividade física para poboacións especiais.
B2	Sintetizar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención, resposta organizativa de centro e os servizos de apoio e integralos nos contextos de aprendizaxe do estudante, o deporte de base, así como da actividade física para poboacións especiais, a saúde e a calidade de vida, sen discriminación de xénero, de clase, nin de etnia.
B3	Diseñar sistemas de asesoramento e de intervención educativa tendo en conta a resposta organizativa do centro, as metodoloxías e as TIC para a inclusión escolar, así como o deporte adaptado, a actividade física para persoas con distintas discapacidades, o exercicio físico, a saúde e a calidade de vida.
B4	Xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento, as destrezas adquiridas, axustando as habilidades pertinentes que as conforman. Todo iso con criterios de non discriminación de xénero e respecto dos valores democráticos.
C1	Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase, e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo), delimitando ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
C2	Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.

C3	Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse cas súas necesidades educativas especiais.
C4	Xerar destrezas para aprender a diseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
C6	Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria
D2	Capacidade para comunicarse oralmente e por escrito en lingua galega.
D3	Sostenibilidade e compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos.
D4	Propoñer iniciativas, xerar ideas novas e adaptarse a situacións diversas con flexibilidade.
D5	Capacidade de organización, planificación e autoevaluación.
D6	Traballar en grupo e desenvolver actitudes de participación e colaboración.
D7	Comunicar con eficacia o coñecemento obtido, de forma oral e escrita, tanto a persoas non expertas como a outros especialistas, utilizando os recursos persoais e apoiándose nas tecnoloxías da información e da comunicación.
D8	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade.
D9	Actuar con coherencia, responsabilidade e rigor, mantendo un compromiso ético.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Aplicar os coñecementos adquiridos durante o Máster en a elaboración e deseño de un programa aplicado en un área específica que permita profundar en o coñecemento de o apoio educativo.	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D2
	A3	B3	C3	D3
	A4	B4	C4	D4
	A5		C6	D5
				D6
				D7
				D8
				D9
Adquirir habilidades para obter e analizar críticamente a información científica e construír un marco teórico que sustente conceptualmente un programa de intervención	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D2
	A3	B3	C3	D3
	A4	B4	C4	D4
	A5		C6	D5
				D6
				D7
				D8
				D9
Diagnosticar necesidades e problemas educativos especiais	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D2
	A3	B3	C6	D4
	A4	B4		D5
				D6
				D7
				D8
				D9
Ser capaz de planificar, deseñar e levar a cabo unha intervención específica de inclusión e normalización, especialmente en grupos específicos	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D2
	A3	B3	C3	D3
	A4	B4	C4	D4
	A5		C6	D5
				D6
				D7
				D8
				D9

Saber interpretar e comunicar de forma científica os resultados de o traballo profesional.	A1	B1	C2	D1
	A2	B2	C3	D2
	A3	B3	C4	D3
	A4	B4	C6	D4
	A5			D5
				D6
				D7
				D8
				D9
Saber preparar un informe final para a súa comunicación e publicación	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D2
	A3	B3	C3	D3
	A4	B4	C4	D4
	A5		C6	D5
				D6
				D7
				D8
				D9

Contidos

Tema	
Planificación, deseño e/ou avaliacións de investigacións, recursos ou programas de intervención vinculadas a as necesidades específicas de apoio educativo.	Deseño de programas, materiais ou aplicacións Fases de o deseño Implementación do deseño Avaliación de programas, materiais ou aplicacións Fases avaliación Implementación programas de intervención Elaboración de o informe
Elaboración de unha memoria de proxecto de fin de máster.	Pautas para a elaboración e defensa de os informes de proxectos. Escritura e comunicación en contextos académicos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	5	0	5
Presentación	1	0	1
Traballo tutelado	0	180	180
Obradoiro	30	34	64

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación e orientacións do traballo fin de máster, directrices a seguir, criterios de avaliación, presentación e defensa.
Presentación	Exposición e defensa ante un tribunal da intervención realizada polo estudante.
Traballo tutelado	Revisión bibliográfica, elaboración e desenvolvemento dun proxecto por parte do alumnado titorizado polo profesorado do mestrado.
Obradoiro	Talleres para a adquisición de coñecementos e habilidades instrumentais sobre metodoloxías e programas de intervención. Actividades enfocadas a adquisición de habilidades sobre escritura académica e presentacións orais.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	Orientación ao estudante na metodoloxía, elaboración, escrita e presentación do TFM
Traballo tutelado	Supervisión e orientación ao estudante na temática, metodoloxía, elaboración e calquera outro aspecto académico ata presentación e defensa do TFM.

Avaliación

Descrición	Cualificación Resultados de Formación e Aprendizaxe

Presentación	Presentación e defensa pública ante un tribunal formado por profesores e profesoras do Máster. Valórase a presentación final e a exposición e defensa oral.	70	A1	B1	C1	D1
			A2	B2	C2	D2
			A3	B3	C3	D4
			A4	B4	C4	D5
			A5		C6	D7
						D9
Traballo tutelado	Seguimento e avaliación por parte do titor/a do traballo realizado polo estudante ata a elaboración da memoria final	30	A1	B1	C1	D1
			A2	B2	C2	D2
			A3	B3	C3	D3
			A4	B4	C4	D4
			A5		C6	D5
						D6
						D7
						D8
						D9

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles estudantes que non superen o traballo fin de máster na avaliación do segundo cuadrimestre poderán presentarse á segunda convocatoria no mes de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

AA.VV, **Las competencias básicas y el currículo: orientaciones generales**, Cuadernos de Educación. Consejería de Educación 2, 2007

AA.VV, **Hacia un enfoque de la educación en competencias**, Consejería de Educación y Ciencia de Asturias., 2008

COLOMA . A.. M.I.. JIMÉNEZ. M.L SÁEZ, **Metodologías para desarrollar competencias y atender a la diversidad guía para el cambio metodológico y ejemplos desde infantil hasta la universidad**, PPC, 2008

CABRERIZO, J., RUBIO, M. J. y CASTILLO, S., **Programación por competencias. Formación y práctica**, Pearson,

CABRERIZO, J. y RUBIO, M. J., **Atención a la diversidad. Teoría Práctica**, Pearson, 2007

CASTILLO, S. y CABRERIZO, J., **Evaluación educativa de aprendizajes y competencias**, Pearson, 2010

PELLICER C.y ORTEGA C., **La evaluación de las competencias básicas propuestas para evaluar el aprendizaje**, PPC, 2010

VILA A. y POBLETE. M. (Dirs), **Aprendizaje basado en competencias. Una propuesta para la evaluación de las competencias genéricas**, Mensajero/ICE de la Universidad de Deusto, 2007

ZABALA, A. y ARNAU, L., **Cómo aprender y enseñar competencias**, Graó, 2007

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.

- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes

- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Altas capacidades: Desenvolvemento do talento na aula**

Materia	Altas capacidades: Desenvolvemento do talento na aula			
Código	P02M081V02211			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades específicas de apoio educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OP	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais Dpto. Externo			
Coordinador/a	Martínez Patiño, María José			
Profesorado	Martínez Patiño, María José Pomar Tojo, Carmen M ^a			
Correo-e	mjpatino@uvigo.es			
Web	http://http://masterapoioeducativo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Nesta materia preténdese dar a coñecer as características e necesidades específicas que poida presentar o alumnado con altas capacidades, tratando de establecer unha atención adaptada a súas necesidades no marco dunha escola inclusiva, prestando a máxima atención ao proceso de identificación e deseño dunha resposta educativa axustada ás súas necesidades, tendo en conta tamén o ámbito da práctica deportiva de alto rendemento.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados co seu área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B3	Diseñar sistemas de asesoramento e de intervención educativa tendo en conta a resposta organizativa do centro, as metodoloxías e as TIC para a inclusión escolar, así como o deporte adaptado, a actividade física para persoas con distintas discapacidades, o exercicio físico, a saúde e a calidade de vida.
B4	Xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento, as destrezas adquiridas, axustando as habilidades pertinentes que as conforman. Todo iso con criterios de non discriminación de xénero e respecto dos valores democráticos.
C1	Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase, e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo), delimitando ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
C2	Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
C4	Xerar destrezas para aprender a diseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
C5	Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
C6	Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.
D4	Propoñer iniciativas, xerar ideas novas e adaptarse a situacións diversas con flexibilidade.
D5	Capacidade de organización, planificación e autoevaluación.
D6	Traballar en grupo e desenvolver actitudes de participación e colaboración.
D7	Comunicar con eficacia o coñecemento obtido, de forma oral e escrita, tanto a persoas non expertas como a outros especialistas, utilizando os recursos persoais e apoiándose nas tecnoloxías da información e da comunicación.
D8	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer os diferentes ámbitos de manifestación/dominios das altas capacidades	A2 A3	B3 B4	C1 C4 C5 C6	D4 D5 D6 D7 D8
Nova				
Saber que variables e casuísticas definen as Altas Capacidades	A2 A3	B3 B4	C1 C2 C4 C5 C6	D4 D5 D6 D7 D8
Coñecer os diferentes perfís do alumnado con AC e ser conscientes da importancia da detección da AC	A2 A3	B3 B4	C1 C2 C4 C5 C6	D6 D8
Saber cales son as necesidades escolares dos alumnos/as con AC	A2 A3	B3 B4	C1 C2 C4 C5 C6	D4 D5
Coñecer as alternativas de intervención na aula co alumnado AC. Profundar no enriquecemento curricular como intervención inclusiva para responder as necesidades específicas do alumnado de AC	A2 A3	B3	C1 C4	D4 D8
Coñecer a delimitación conceptual e xurídica do talento deportivo e analizar os diversos programas de apoio ao deportista existentes nas diversas institucións sociais e educativas	A3	B3	C2 C6	D5 D8
Ser capaz de asesorar a pais, adestradores, directivos ou educadores de face a preservar o adecuado desenvolvemento psico-educativo do mozo deportista	A2	B3	C5 C6	D5 D6 D7 D8
Ser capaz de avaliar de forma crítica certas prácticas persoais ou institucionais relacionadas cos deportistas de alto rendemento ou con alumnado de altas capacidades	A2 A3	B3	C4 C6	D4 D5 D6 D7 D8

Contidos

Tema

1. Definición de Altas Capacidades: Variables e casuísticas *
2. Perfís do alumnado con AC: intelectual, motivacional, socioemocional e de personalidade *
3. Identificación das AC: proceso de detección no aula *
4. Intervención escolar para responder ás necesidades do alumnado AC *
5. Enriquecemento Curricular como intervención inclusiva cos alumnos/as de AC *
6. Portafolio, compactación e enriquecemento triádico *
7. Delimitación do concepto de talento deportivo *
8. Marco xurídico que regula a identificación e o apoio aos talentos deportivos en España e Galicia *
9. Necesidades de apoio psico-educativo en deportistas de alto rendemento *
10. Modelos de apoio educativo ao deportista de alto rendemento *
11. Instrumentos de interese para a intervención psicoeducativa no ámbito do deporte competitivo *

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	6	0	6
Traballos de aula	9	0	9

Traballo	0	60	60
----------	---	----	----

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte da docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver. Pode incluír apoio de material audiovisual
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión das docentes. Pode estar vinculado con actividades autónomas do/a estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Orientacións sobre contidos e actividades expostas sobre a materia e resolución de dúbidas sobre contidos teóricos ou actividades prácticas
Probas	Descrición
Traballo	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación dos traballos prácticos

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballos de aula	Valoración da participación activa do/a estudante e da realización de exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante.	40	A2 A3	B3 B4	C1 C2 C4 C6	
Traballo	Elaboración e presentación oral e/ou escrita de informes por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente.	60	A2 A3	B3 B4	C1 C2 C4 C5 C6	D4 D6 D7 D8

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos, do 80%, estando admitido faltar ao 20% da presencialidade.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado.

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do segundo cuatrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Leiva deAntonio, Jaime, **Selección y Orientación de Talentos Deportivos**, Kinesis, 2013

Bibliografía Complementaria

Hernandez Corvo, R, **Talentos Deportivos**, Deportes, 2007

Rentería, A. M. y Gassós, L. E. , **Selección y Desarrollo del Talento Deportivo. Una propuesta para el ámbito escolar**, Itson, 2010

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
 - A asistencia continuada ás sesións de clase e ás tutorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
 - O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Iniciación deportiva para o alumnado con NEAE**

Materia	Iniciación deportiva para o alumnado con NEAE			
Código	P02M081V02212			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades específicas de apoio educativo			
Descritores	Creditos ECTS 3	Sinale OP	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Ayan Perez, Carlos Luis			
Profesorado	Ayan Perez, Carlos Luis			
Correo-e	cayan@uvigo.es			
Web	http://masterapoiopeducativo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia trata de presentar os coñecementos actuais sobre os procesos cognitivos e funcións executivas e a súa aprendizaxe e desenvolvemento para a participación adecuada no deporte. Así mesmo trata de desenvolver os procesos de regulación da conduta como actividade cognitiva e social organizada para tal participación.			

Competencias

Código				
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.			
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de un modo que terá que ser en gran medida autodirixido ou autónomo.			
B2	Sintetizar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención, resposta organizativa de centro e os servizos de apoio e integralos nos contextos de aprendizaxe do estudante, o deporte de base, así como da actividade física para poboacións especiais, a saúde e a calidade de vida, sen discriminación de xénero, de clase, nin de etnia.			
B3	Diseñar sistemas de asesoramento e de intervención educativa tendo en conta a resposta organizativa do centro, as metodoloxías e as TIC para a inclusión escolar, así como o deporte adaptado, a actividade física para persoas con distintas discapacidades, o exercicio físico, a saúde e a calidade de vida.			
B4	Xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento, as destrezas adquiridas, axustando as habilidades pertinentes que as conforman. Todo iso con criterios de non discriminación de xénero e respecto dos valores democráticos.			
C3	Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse cas súas necesidades educativas especiais.			
C4	Xerar destrezas para aprender a diseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.			
D3	Sostenibilidade e compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos.			
D4	Propoñer iniciativas, xerar ideas novas e adaptarse a situacións diversas con flexibilidade.			
D6	Traballar en grupo e desenvolver actitudes de participación e colaboración.			
D8	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade.			

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Identificar as principais modalidades que forman parte do deporte adaptado así como la institucións respectivas que regulan a súa práctica	A5	B2 B3	C3 C4	D4 D6 D8
Poñer en práctica progresións metodolóxicas para a realización de actividades propias do deporte adaptado en función das características dos seus participantes	A4	B4		D3

Contidos

Tema				
1. O deporte adaptado.	Orixen, evolución, principais modalidades e institucións reguladoras.			

2. Habilidades motrices de locomoción: desprazamentos.	2.1. Actividades lúdicas en cadeira de rodas 2.2. Slalom 2.3. Atletismo: probas de velocidade
3. Habilidades motrices de manipulación: botes, pases, lanzamentos, recepcións.	3.1. Baloncesto adaptado 3.2. Boccia 3.3. Fútbol para persoas con discapacidade visual

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	5	0	5
Prácticas de laboratorio	5	0	5
Titoría en grupo	2	1	3
Traballo tutelado	1	39	40
Presentación	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Prácticas de laboratorio	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Titoría en grupo	Actividades de apoio ó traballo tutelado
Traballo tutelado	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Desenrolo de actividades de apoio ó traballo tutelado
Prácticas de laboratorio	Apoio e asesoramento para a organización de actividades de debate enfocadas ao traballo sobre temáticas específicas que permitan profundar nos contidos da materia.
Traballo tutelado	Orientación sobre contidos e actividades expostas sobre a materia e resolución de dúbidas sobre contidos teóricos ou actividades prácticas.
Probas	Descrición
Presentación	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación dos traballos prácticos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Prácticas de laboratorio	Sensibilizarse ante as diferenzas deportivas e físicas e competencias comunicativas co deporte adaptado.	30	A4 A5	B3 B4	D6 D8	
	Avaliar os resultados dos programas de intervención en deportes adaptados e de integración global a persoas con necesidades educativas especiais.					
Traballo tutelado	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	70	A5	B2	C3 C4	D3 D4

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos, do 80% estando admitido faltar ao 20% da presencialidade.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado.

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do primeiro cuadrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

FEDC, **Deportes para Personas Ciegas y Deficientes Visuales**, Primera, Federación Española de Deportes para Ciegos,, 2002

Font, M., **Baloncesto en Silla de Ruedas: manual para el entrenador**, Primera, Consejo Superior de Deportes, 2004

Gutiérrez, A., **La Iniciación Deportiva para Personas con Ceguera y Deficiencia Visual.**, Primera, Aljibe, 2011

Sanz, D., **El Tenis en Silla de Ruedas.**, Primera, Paidotribo, 2003

Sanz, D., y Reina, R., **Actividad Física y Deportes Adaptados para Personas con Discapacidad**, Primera, Paidotribo, 2015

Torralba, M., **Atletismo Adaptado: para personas ciegas y deficientes visuales**, Primera, Paidotribo, 2003

Bibliografía Complementaria

Campagnolle, S., **La Silla de Ruedas y la Actividad Física**, Primera, Paidotribo, 1998

Escribá, A., **Síndrome de Down: Propuestas de Intervención**, Primera, Gymnos, 2002

Garel, J., **Educación Física y Discapacidades Motrices**, Primera, Inde, 2007

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.

- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes

- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticum I**

Materia	Prácticum I			
Código	P02M081V02213			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades específicas de apoio educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación Didácticas especiais Dpto. Externo Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Martínez Figueira, María Esther			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia Ayan Perez, Carlos Luis Gayo Álvarez, María Elena Martínez Figueira, María Esther Martínez Lemos, Rodolfo Ivan Rodríguez Rodríguez, Juan Luís Torres Santiago, María Rocío			
Correo-e	esthermf@uvigo.es			
Web	http://masterapoioeducativo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo que os estudantes coñezan de modo práctico institucións, centros e servizos que traballen con colectivos de persoas con necesidades específicas de apoio educativo.			

Competencias

Código	
A1	Posuir e comprender coñecementos que aporten unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados co seu área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións [e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan] a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de un modo que terá que ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
B1	Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos e a resposta organizativa de centro e servizos de apoio en contornas con poboacións con dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento, así como no deporte de base e na actividade física para poboacións especiais.
B2	Sintetizar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención, resposta organizativa de centro e os servizos de apoio e integralos nos contextos de aprendizaxe do estudante, o deporte de base, así como da actividade física para poboacións especiais, a saúde e a calidade de vida, sen discriminación de xénero, de clase, nin de etnia.
B3	Diseñar sistemas de asesoramento e de intervención educativa tendo en conta a resposta organizativa do centro, as metodoloxías e as TIC para a inclusión escolar, así como o deporte adaptado, a actividade física para persoas con distintas discapacidades, o exercicio físico, a saúde e a calidade de vida.
B4	Xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento, as destrezas adquiridas, axustando as habilidades pertinentes que as conforman. Todo iso con criterios de non discriminación de xénero e respecto dos valores democráticos.
C1	Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase, e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo), delimitando ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
C2	Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
C3	Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse cas súas necesidades educativas especiais.

C4	Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
C5	Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
C6	Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria
D2	Capacidade para comunicarse oralmente e por escrito en lingua galega.
D3	Sostenibilidade e compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos.
D4	Propoñer iniciativas, xerar ideas novas e adaptarse a situacións diversas con flexibilidade.
D5	Capacidade de organización, planificación e autoevaluación.
D6	Traballar en grupo e desenvolver actitudes de participación e colaboración.
D7	Comunicar con eficacia o coñecemento obtido, de forma oral e escrita, tanto a persoas non expertas como a outros especialistas, utilizando os recursos persoais e apoiándose nas tecnoloxías da información e da comunicación.
D8	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer a estrutura e a finalidade dos servizos e institucións nos que se realicen as prácticas e a documentación básica na que se sustenta a actividade do servizo ou institución	A1 A3 A5	B2 B4	C5	D5 D6 D8
Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro mediante o establecemento de relacións entre os coñecementos especializados, teóricos e metodolóxicos, e os resultados da observación, análise e intervención nas situacións educativas da escola na que se realizan as prácticas	A2 A3	B1 B2 B3 B4	C1 C2 C3 C4 C5 C6	D1 D4 D5 D6 D8
Ser capaz de elaborar unha memoria que reflecta as aprendizaxes máis importantes adquiridos no practicum, seguindo unha estrutura recomendada polo titor/a do máster.	A2 A4 A5	B1 B2 B4	C4 C5 C6	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8

Contidos

Tema	
Contextualización das prácticas: descrición da institución ou servizo	Obxectivos, programas, accións, recursos humanos e materiais, etc. para o desenvolvemento de actividades de aprendizaxe e deportivas dirixidas a poboacións con necesidades específicas de apoio.
Perfís profesionais e a súa relación coa atención á diversidade e as necesidades de apoio	Distintos tipos de actividades académicas e actividade física e deportiva con poboacións con necesidades específicas de apoio educativo
	Coñecemento e familiarización con ferramentas para avaliación e intervención con persoas con necesidades de apoio educativo
Elaboración de memorias de progreso	Avaliación e seguimento de programas de intervención

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	5	0	5
Obradoiro	50	0	50
Prácticum	60	65	125
Informe de practicum	0	45	45

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición
Actividades introductorias Orientacións sobre a planificación, deseño e realización das actividades prácticas realizadas en centros, servizos e organizacións relacionados coas necesidades de apoio educativo

Obradoiro	Talleres enfocados o coñecemento de procedementos para avaliación e a intervención con persoas con necesidades específicas de apoio educativo, así como o familiarización cos sistemas de comunicación específicos (Braille, LSE, SAAC) e o dominio de ferramentas para o autoaprendizaxe, baseadas en entornos persoais de aprendizaxe.
Prácticum	Traballo independente tutorizado de prácticas en institucións, organizacións e centros educativos que inclúan poboacións con necesidades de apoio educativo

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticum	Orientación sobre as prácticas externas e seguimento das mesmas.
Obradoiro	Orientacións sobre metodoloxías, avaliación, actividades e programas de intervención a desenvolver nos centros de prácticas.
Probas	Descrición
Informe de practicum	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación de as memorias de prácticas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Prácticum	Informe dos titores/as externos sobre a asistencia e realización das distintas actividades prácticas	50	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4	C1 C2 C3 C4 C5 C6	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8
Informe de practicum	Informes/memorias de prácticas Elaboración de unha memoria sobre as actividades de prácticas de acordo a uns criterios previamente sinalados	50	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4	C1 C2 C3 C4 C5 C6	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8

Outros comentarios sobre a Avaliación

O Practicum I terá unha duración de 120h que os estudantes realizarán en varios centros, servizos e organizacións que traballan con persoas con discapacidade, tanto no ámbito educativo como deportivo. Asimesmo contará cunha serie de obradorios previos e simultaneos a realización das prácticas externas.

Previamente o alumnado recibirá a información e documentación necesaria para levar a cabo estas prácticas, sobre as que terán que realizar unha memoria final.

Para superar a materia é necesario obter un 5 no Informe do Titor e un 5 na Memoria Final.

As actividades non superadas en primeira convocatoria poderán ser superadas ou recuperadas na convocatoria de Xullo.

Poden consultarse as datas de realización do Practicum en Faitic (<https://faitic.uvigo.es>) e as datas de avaliación da materia na web do Mestrado: <http://masterapoiioeducativo.webs.uvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

LOBATO FRAILE, C., **Desarrollo profesional y prácticas/practicum en la universidad**, Servicio Editorial de la Universidad del País Vasc, 1996

SCHÖN, D.A., **La formación de profesionales reflexivos. Hacia un nuevo diseño de la enseñanza y el aprendizaje en las profesiones**, Paidós-MEC, 1992

ZABALZA BERAZA, M. A, **Buenas prácticas en el practicum: bases para su identificación y análisis**. En A. CID SABUCEDO, M. RAPOSO RIVAS y A. PÉREZ ABELLÁS, **El practicum: buenas prácticas en el Espacio Europeo de Educación Sup**, Tórculo, 2007

Bibliografía Complementaria

CID SABUCEDO, A., DOMÍNGUEZ PRIETO, E. y RAPOSO RIVAS, M., **La práctica reflexiva como medio de construcción del pensamiento práctico de tutores y tutorandos.** En M. A. ZABALZA BERAZA (ed.), **Los tutores en el practicum: Funciones, formación y compromiso institu**, Diputación Provincial de Pontevedra, 1998

GARCÍA FERNÁNDEZ, A., **La tutoría y la relación profesor-alumno en la formación para la inserción laboral.**, 2006

GUTIÉRREZ CUENCA, L., CORREA GOROSPE, J. M., JIMÉNEZ DE ABERASTURI APRAIZ, E. y IBÁÑEZ ETXEBERRIA, A, **El modelo reflexivo en la formación de maestros y el pensamiento narrativo: estudio de un caso de innovación educativa en el Practicum de Magisterio.**, Madrid, 2009

IGLESIAS FORNEIRO, M. L., **La tecnología audiovisual al servicio del practicum: el vídeo y la fotografía digital.** En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), **El practicum como comp**, Unidixital, 2005

LATORRE MEDINA, M. J., **El potencial formativo del practicum: cambio en las creencias que sobre la enseñanza práctica poseen los futuros maestros**, 2007

MARTÍNEZ FIGUEIRA, M. E., **Ser tutor, ¿Cuestión de personalidad o de profesionalidad?.**, 2010

MOLINA RUIZ, E., IRANZO GARCÍA, P., LÓPEZ LÓPEZ, M. C. y MOLINA MERLO, M. A., **Procedimientos de análisis, evaluación y mejora de la formación práctica.**, 2008

RAPOSO RIVAS, M., **Contribuciones de las Tecnologías de la Información y la Comunicación al desarrollo del practicum de futuros docentes.** En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), **Buenas pr**, Imprenta universitaria, 2007

RAPOSO RIVAS, M. y SARCEDA GORGOSO, M.C., **La integración de las TIC en la supervisión del Practicum.** En A. CID SABUCEDO, M. MURADÁS LÓPEZ, M. A. ZABALZA BERAZA, M. GONZÁLEZ SANMAMED, M. RAPOSO RIVAS y L. IGLESIAS FORNEIRO (coord.), **Buenas pr**, Imprenta universitaria, 2007

ZABALZA BERAZA, M. A., **Teoría de las Prácticas. La formación práctica de los profesores.** En M. A. ZABALZA BERAZA (coord.), **Actas del II Symposium sobre prácticas escolares (15-40).**, Diputación Provincial de Pontevedra, 1989

ZABALZA BERAZA, M. A., **Condiciones para el desarrollo del practicum.** En **Profesorado**, 2004

ZABALZA BERAZA, M. A., **El aprendizaje experiencial como marco teórico para el Practicum.** En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), **El practicum como compromiso institucional:**, Unidixital, 2005

ZEICHNER, H., **A formação reflexiva de professores: ideias e práticas.**, Educa, 1993

Recomendacións

Materias que continúan o temario

(*)/

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticum II				
Materia	Prácticum II			
Código	P02M081V02214			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades específicas de apoio educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	11	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martínez Lemos, Rodolfo Ivan			
Profesorado	Martínez Lemos, Rodolfo Ivan			
Correo-e	ivanmartinez@uvigo.es			
Web	http://masterapoioeducativo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo que os estudantes coñezan de modo práctico institucións, centros e servizos que traballen con colectivos de persoas con necesidades específicas de apoio educativo.			

Competencias

Código	
A1	Posuir e comprender coñecementos que aporten unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados co seu área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións [e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan] a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de un modo que terá que ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
B1	Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos e a resposta organizativa de centro e servizos de apoio en contornas con poboacións con dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento, así como no deporte de base e na actividade física para poboacións especiais.
B2	Sintetizar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención, resposta organizativa de centro e os servizos de apoio e integralos nos contextos de aprendizaxe do estudante, o deporte de base, así como da actividade física para poboacións especiais, a saúde e a calidade de vida, sen discriminación de xénero, de clase, nin de etnia.
B3	Diseñar sistemas de asesoramento e de intervención educativa tendo en conta a resposta organizativa do centro, as metodoloxías e as TIC para a inclusión escolar, así como o deporte adaptado, a actividade física para persoas con distintas discapacidades, o exercicio físico, a saúde e a calidade de vida.
B4	Xeneralizar a distintas contextos e situacións o coñecemento, as destrezas adquiridas, axustando as habilidades pertinentes que as conforman. Todo iso con criterios de non discriminación de xénero e respecto dos valores democráticos.
C1	Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase, e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo), delimitando ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
C2	Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
C3	Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse cas súas necesidades educativas especiais.
C4	Xerar destrezas para aprender a diseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
C5	Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
C6	Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria
D2	Capacidade para comunicarse oralmente e por escrito en lingua galega.
D3	Sostenibilidade e compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos.
D4	Propoñer iniciativas, xerar ideas novas e adaptarse a situacións diversas con flexibilidade.
D5	Capacidade de organización, planificación e autoevaluación.
D6	Traballar en grupo e desenvolver actitudes de participación e colaboración.
D7	Comunicar con eficacia o coñecemento obtido, de forma oral e escrita, tanto a persoas non expertas como a outros especialistas, utilizando os recursos persoais e apoiándose nas tecnoloxías da información e da comunicación.
D8	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer a estrutura e finalidade dos servizos e institucións nos que se realicen as prácticas e a documentación básica na que ustenta a actividade do servizo ou institución.	A1 A2 A3 A5	B2 B4	C5	D5 D6 D8
Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro mediante o establecemento de relacións entre os coñecementos especializados, teóricos e metodolóxicos, e os resultados da observación, análise e intervención nas situacións educativas da escola na que realizan as prácticas.	A2 A3	B1 B2 B3 B4	C1 C2 C3 C4 C5	D1 D4 D5 D6 D8
Diagnosticar necesidades e problemas educativos especiais e deseñar algunha proposta de intervención específica de inclusión.	A3	B2 B3 B4	C1 C3 C5 C6	D1 D3 D4 D5 D6
Observar, detectar e intervir a través de actividades co fin de favorecer actividades de inclusión educativa	A3	B1 B3 B4	C1 C3 C4	D3 D4 D5 D6 D8
Ser capaz de elaborar unha memoria que reflecta as aprendizaxes máis importantes adquiridos no practicum, seguindo unha estrutura recomendada polo titor/a do máster.	A2 A4 A5	B1 B2 B4	C4 C5 C6	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8

Contidos

Tema	
Contextualización das prácticas: descrición da institución ou servizo	Obxectivos, programas, accións, recursos humanos e materiais, etc. para o desenvolvemento de actividades de aprendizaxe e deportivas dirxidas a poboacións con necesidades específicas de apoio.
Perfís profesionais e a súa relación coa atención á diversidade e as necesidades de apoio	Distintos tipos de actividades académicas e actividade física e deportiva con poboacións con necesidades específicas de apoio educativo
As prácticas externas como instrumento de desenvolvemento dos profesionais en formación e noveis: deseño de actividades e programas	Coñecemento e familiarización con ferramentas para avaliación e intervención con persoas con necesidades de apoio educativo
Elaboración de memorias de progreso	Proposta, programación e desenvolvemento de programas e accións nos centros de prácticas. Avaliación e seguimento de programas de intervención
	Avaliación e seguimento de programas de intervención

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	5	0	5
Prácticum	150	75	225
Informe de practicum	0	45	45

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Orientacións sobre a planificación, deseño e realización das actividades prácticas realizadas en centros, servizos e organizacións relacionados coas necesidades de apoio educativo
Prácticum	Traballo independente tutorizado de prácticas en institucións, organizacións e centros educativos que inclúan poboacións con necesidades de apoio educativo

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticum	Orientación sobre as prácticas externas e seguimento das mesmas.
Probas	Descrición
Informe de practicum	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación das memorias de prácticas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Prácticum	Informe dos titores/as externos sobre a asistencia e realización das distintas actividades prácticas	50	A1	B1	C1	D1
			A2	B2	C2	D2
			A3	B3	C3	D3
			A4	B4	C4	D4
			A5		C5	D5
					D6	
					D7	
Informe de practicum	Elaboración dunha memoria sobre as actividades de prácticas de acordo a uns criterios previamente sinalados	50	A1	B1	C1	D1
			A2	B2	C2	D2
			A3	B3	C3	D3
			A4	B4	C4	D4
			A5		C5	D5
					D6	
					D7	

Outros comentarios sobre a Avaliación

O Practicum II terá unha duración de 150h que os estudantes realizarán en varios centros, servizos e organizacións que traballan con persoas con discapacidade, tanto no ámbito educativo como deportivo.

Previamente o alumnado recibirá a información e documentación necesaria para levar a cabo estas prácticas, sobre as que terán que realizar unha memoria final.

Para superar a materia é necesario obter un 5 no Informe do Titor e un 5 na Memoria Final

As actividades non superadas en primeira convocatoria poderán ser superadas ou recuperadas na convocatoria de Xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

LOBATO FRAILE, C. (ed.), **Desarrollo profesional y prácticas/practicum en la universidad**, Servicio Editorial de la Universidad del País Vasc, 1996

RAPOSO RIVAS, M, **Contribuciones de las Tecnologías de la Información y la Comunicación al desarrollo del practicum de futuros docentes**. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS, Unicopia, 2002

SCHÖN, D.A., **La formación de profesionales reflexivos. Hacia un nuevo diseño de la enseñanza y el aprendizaje en las profesiones**, Paidós-MEC, 1992

ZABALZA BERAZA, M. A, **Buenas prácticas en el practicum: bases para su identificación y análisis**. En A. CID SABUCEDO, M. RAPOSO RIVAS y A. PÉREZ ABELLÁS, **El practicum: buenas prácticas en el Espacio Europeo de Educación Sup**, Torculo,

Bibliografía Complementaria

CID SABUCEDO, A., DOMÍNGUEZ PRIETO, E. y RAPOSO RIVAS, M., **La práctica reflexiva como medio de construcción del pensamiento práctico de tutores y tutorandos**. En M. A. ZABALZA BERAZA (ed.), **Los tutores en el practicum: Funciones, formación y compromiso institu**, Diputación Provincial de Pontevedra, 1998

GARCÍA FERNÁNDEZ, A., **La tutoría y la relación profesor-alumno en la formación para la inserción laboral**, 2006

GUTIÉRREZ CUENCA, L., CORREA GOROSPE, J. M., JIMÉNEZ DE ABERASTURI APRAIZ, E. y IBÁÑEZ ETXEBERRIA, A, **El modelo reflexivo en la formación de maestros y el pensamiento narrativo: estudio de un caso de innovación educativa en el Practicum de Magisterio**, 2009

IGLESIAS FORNEIRO, M. L, **La tecnología audiovisual al servicio del practicum: el vídeo y la fotografía digital**. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), **El practicum como comp**, Unidixital, 2005

LATORRE MEDINA, M. J., **El potencial formativo del practicum: cambio en las creencias que sobre la enseñanza práctica poseen los futuros maestros.**, 2007

- MARTÍNEZ FIGUEIRA, M. E., **Ser tutor, ¿Cuestión de personalidad o de profesionalidad?.**, 2010
- MOLINA RUIZ, E., IRANZO GARCÍA, P., LÓPEZ LÓPEZ, M. C. y MOLINA MERLO, M. A, **rocedimientos de análisis, evaluación y mejora de la formación práctica**, Madrid, 2008
- RAPOSO RIVAS, M. y SARCEDA GORGOSO, M.C., **La integración de las TIC en la supervisión del Practicum. En A. CID SABUCEDO, M. MURADÁS LÓPEZ, M. A. ZABALZA BERAZA, M. GONZÁLEZ SANMAMED, M. RAPOSO RIVAS y L. IGLESIAS FORNEIRO (coord.), Buenas pr**, Imprenta Universitaria, 2007
- ZABALZA BERAZA, M. A, **Teoría de las Prácticas. La formación práctica de los profesores. En M. A. ZABALZA BERAZA (coord.), Actas del II Symposium sobre prácticas escolares (15-40)**, Diputación Provincial de Pontevedra, 1989
- ZABALZA BERAZA, M. A, **Condiciones para el desarrollo del practicum**, 2004
- ZABALZA BERAZA, M. A, **El aprendizaje experiencial como marco teórico para el Practicum. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), El practicum como compromiso institucional:**, Unidixital,
- ZEICHNER, H, **A formação reflexiva de profesores: ideas e práticas.**, Educa,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

(*)/

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.